

Seminář

Seminář Správné označování chemikálií

13.5.2019: Praha

ReachSpektrum, s.r.o. | Rubeška 393/7, 190 00 Praha 9 | www.reachspektrum.eu
Eurochem.cz | U Královské louky 8, 150 00 Praha 5 | www.eurochem.cz
EnviGroup, s.r.o. | Příčná 2186, 347 01 Tachov | www.envigroup.cz

Ing. Hana Krejsová

Nařízení EP a rady EU 1272/2008

o klasifikaci, označování a balení látek a směsí

Platnost nařízení od 20.1.2009

Nařízení má mnoho novelizací.

Látky a směsi musí být klasifikovány

Co je klasifikace

vyhodnocení nebezpečné vlastnosti látky nebo směsi fyzikálně chemické, z pohledu zdraví a životního prostředí.

Výsledkem **klasifikace** je podle CLP přidělení

- třídy nebezpečnosti
- kategorie nebezpečnosti
- H-věty

Acute Tox. 3, H301

Výsledkem **označení** podle CLP je přidělení

- signálního slova
- grafického výstražného symbolu
- H-věty (slovní vyjádření)
- P-věty (slovní vyjádření)

Nebezpečí

Toxický při požití
PŘI POŽITÍ:

Okamžitě volejte lékaře

Klasifikační informace jsou uvedeny v oddíle 2.1 bezpečnostního listu. **Informace o označení v oddíle 2.2.**, musí být **soulad** mezi informacemi na štítku a oddílem 2.2.

Pojmy

Třída nebezpečnosti - povaha fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví či nebezpečnosti pro životní prostředí

Kategorie nebezpečnosti - rozdělení kritérií v rámci každé třídy nebezpečnosti s upřesněním závažnosti nebezpečnosti

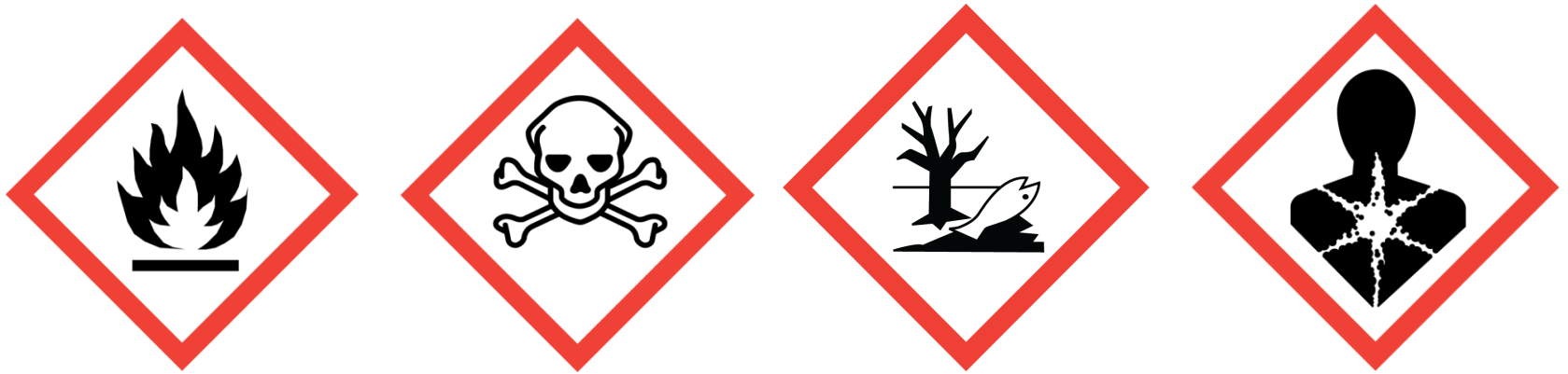
Signální slovo – je slovo označující příslušnou úroveň závažnosti nebezpečnosti za účelem varování před možným nebezpečím; rozlišují se tyto dvě úrovně:

„nebezpečí“ - je signální slovo označující závažnější kategorie nebezpečnosti;

„varování“ - je signální slovo označující méně závažné kategorie nebezpečnosti

Pojmy

Výstražný symbol nebezpečnosti - složené grafické zobrazení obsahující piktogram a další grafické prvky, například orámování, pozadí nebo barvu, jež mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti.

Čtverec postavený na špičku.

Přesně daná velikost podle velikosti obalu.
(a to i u označování odpadů)

Pojmy

Standardní věty o nebezpečnosti pro každou klasifikaci jsou stanoveny v tabulkách, které uvádějí prvky označení požadované pro každou třídu a najdete je v příloze I nařízení CLP.

Znění standardních vět (H-vět) je uvedeno **v příloze III** nařízení CLP celkem ve 23 jazycích.

H-věta musí být v souladu s touto přílohou v jazyce, který potřebujete na štítek.

H věty

Pro každou třídu a kategorii je jen jedna H věta (výjimka je aerosol)

Její znění **nelze** modifikovat.

Lze ji uvádět v kombinaci číslo-text (H315 Dráždí kůži) nebo pouze jako text (Dráždí kůži). Podstatný na štítku je text.

Pojmy

Pokyny pro bezpečné zacházení věta popisující jedno nebo více doporučených opatření pro minimalizaci nebo prevenci nepříznivých účinků způsobených expozicí dané nebezpečné látky nebo směsi v důsledku jejího používání nebo odstraňování

Znění standardních vět (P-vět) je uvedeno **v příloze IV** nařízení CLP celkem ve 23 jazycích.

P-věta musí být v souladu s touto přílohou v jazyce, který potřebujete na štítek.

Pojmy

P věty

Znění je předepsáno v příloze, ale P věty lze **modifikovat a vzájemně spojovat**.

P310 Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO/lékaře/...

Modifikace:

P310 Okamžitě volejte lékaře.

P310 Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO
(+420) 224 919 293

Spojení:

P301 + P310 PŘI POŽITÍ: Okamžitě volejte lékaře.

P-věty

Při výběru pokynů pro bezpečné zacházení mohou dodavatelé **kombinovat** pokyny pro bezpečné zacházení uvedené v tabulce, a to s ohledem na jasnost a srozumitelnost pokynů pro bezpečné zacházení.

Je-li část znění pokynů pro bezpečné zacházení uvedena v **hranatých závorkách** [...], znamená to, že text v hranatých závorkách neodpovídá ve všech případech a **měl by** se použít jen za určitých okolností. V takových případech jsou uvedeny podmínky, za nichž by měl být text použit.

P284 [V případě nedostatečného větrání] používejte vybavení pro ochranu dýchacích cest.

Použije-li se v pokynech pro bezpečné zacházení obrácené lomítko nebo lomítko [/], znamená to, že **je třeba vybrat jednu z vět, které jsou tímto lomítkem odděleny**, v souladu s pokyny. *(Toto obvykle dodavatelé nedělají)*

Použijí-li se v pokynech pro bezpečné zacházení tři tečky [...], jsou podrobnosti o tom, jaké informace je třeba poskytnout, uvedeny u tohoto zápisu.

Např. P220 Uchovávejte/skladujte odděleně od oděvů/.../hořlavých materiálů.

(v textu přílohy uvedeno, co a kdy je třeba použít a specifikovat)

P220	Uchovávejte/skladujte odděleně od oděvů/.../hořlavých materiálů.	Oxidující plyny (oddíl 2.4)	1	... Jiné neslučitelné materiály uveďte výrobce/dodavatel.
		Samovolně reagující látky a směsi (oddíl 2.8)	Typy A, B, C, D, E, F	
		Oxidující kapaliny (oddíl 2.13)	1	— Specifikujte uchování odděleně od oděvů a jiných hořlavých materiálů.
			2, 3	... Jiné neslučitelné materiály uveďte výrobce/dodavatel.
		Oxidující tuhé látky (oddíl 2.14)	1	— Specifikujte uchování odděleně od oděvů a jiných hořlavých materiálů.
			2, 3	... Jiné neslučitelné materiály uveďte výrobce/dodavatel.
Organické peroxidy (oddíl 2.15)	Typy A, B, C, D, E, F			

Použije-li se v pokynech pro bezpečné zacházení obrácené lomítko nebo lomítko [/], znamená to, že **je třeba vybrat jednu z vět, které jsou tímto lomítkem odděleny**, v souladu s pokyny. *(Toto obvykle dodavatelé nedělají, proto lomítka v některých případech v další novele nahradily hranaté závorky)*

P310	Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO/lékaře/....	Akutní toxicita – orální (oddíl 3.1)	1, 2, 3	... Výrobce/dodavatel uveďte, kam je třeba se obrátit pro naléhavou lékařskou pomoc.
		Akutní toxicita – dermální (oddíl 3.1)	1, 2	
		Akutní toxicita – inhalační (oddíl 3.1)	1, 2	
		Žíravost pro kůži (oddíl 3.2)	1A, 1B, 1C	
		Vážné poškození očí/ podráždění očí (oddíl 3.3)	1	
		Nebezpečnost při vdechnutí (oddíl 3.10)	1	

Typickým příkladem, kdy dodavatelé ignorují lomítka je věta P260

#

Kód (1)	Pokyny pro bezpečné zacházení – prevence (2)	Třída nebezpečnosti (3)	Kategorie nebezpečnosti (4)	Podmínky použití (5)
P260	Nevdechujte prach/dým/ plyn/mlhu/páry/aerosoly.	Akutní toxicita – inhalační (oddíl 3.1)	1, 2	Příslušné podmínky uvede výrobce/dodavatel.
		Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice (oddíl 3.8)	1, 2	
		Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice (oddíl 3.9)	1, 2	
		Žíravost pro kůži (oddíl 3.2)	1A, 1B, 1C	— Specifikujte nevdechujte prach nebo mlhu. — Mohou-li se při použi- vání objevit částice prachu nebo mlhy, které lze vdechnout.
		Toxicita pro reprodukci – účinky na laktaci nebo prostřednictvím laktace (oddíl 3.7)	Dodatečná kate- gorie	

Když nevyberu, tak
podle skupenství
dané látky nebo
směsi je část té věty
nesmyslná

Totéž platí i pro větu

P261 Zamezte vdechování prachu/dýmu/plynu/mlhy/ par/aerosolů.

Novela P vět v nařízení (EU) 2016/918

P302+P334 PŘI STYKU S KŮŽÍ: Ponořte do studené vody nebo zabalte do vlhkého obvazu. (nová)

P302+P352 PŘI STYKU S KŮŽÍ: Omyjte velkým množstvím vody/...

P353 Opláchněte kůži vodou [**nebo osprchujte**].

P303 + P361 + P353 PŘI STYKU S KŮŽÍ (nebo s vlasy): Veškeré kontaminované části oděvu okamžitě svlékněte. Opláchněte kůži vodou [**nebo osprchujte**].

Povinně se použije od 1. 2. 2018

Označení před tímto datem nemusí být změněno do 1. 2. 2020

Podstatné pro P věty je, že (kromě P501) nejsou povinné, jejich výběr je na osobě, která provádí značení

Ale jejich text **MUSÍ** být v souladu s přílohou IV část 2 a současně jsou na začátku přílohy IV dány pokyny, jak tyto věty používat a upřesnit na označení jejich znění.

Třídy nebezpečnosti

Výstražné symboly nebezpečnosti dle CLP

Třídy nebezpečnosti:

- » Výbušniny
- » Hořlavé plyny
- » Hořlavé aerosoly
- » Oxidující plyny
- » Stlačené plyny
- » Hořlavé kapaliny
- » Hořlavé tuhé látky
- » Samovolně se rozkládající látky
- » Samovznětlivé kapaliny
- » Samovznětlivé tuhé látky
- » Samozahřívající se kapaliny
- » Látky, které při kontaktu s vodou uvolňují hořlavé plyny
- » Oxidující kapaliny
- » Oxidující tuhé látky
- » Organické peroxidy
- » Žíravé pro kovy

16 tříd nebezpečnosti

Třídy nebezpečnosti

Výstražné symboly nebezpečnosti dle CLP

Třídy nebezpečnosti:

- » Akutní toxicita
- » Žíravost / dráždivost pro kůži
- » Vážné poškození očí /oční dráždivost
- » Senzibilizace dýchacích orgánů / kůže

- » Karcinogenita (C)
- » Mutagenita (M)
- » Reprodukční toxicita (R)

(CMR)

- » Toxicita pro specifické cílové orgány
– jednorázová dávka
- » Toxicita pro specifické cílové orgány
– opakovaná dávka
- » Nebezpečí při vdechnutí

Třídy nebezpečnosti

Výstražné symboly nebezpečnosti dle CLP

Třídy nebezpečnosti:

- » Akutní toxicita pro vodní prostředí
- » Chronická toxicita pro vodní prostředí

- » Nebezpečnost pro ozónovou vrstvu

Povinnost klasifikovat a balit

Povinnost **klasifikovat látky a směsi uváděné na trh** mají:

- výrobci,
- dovozci,
- následní uživatelé.

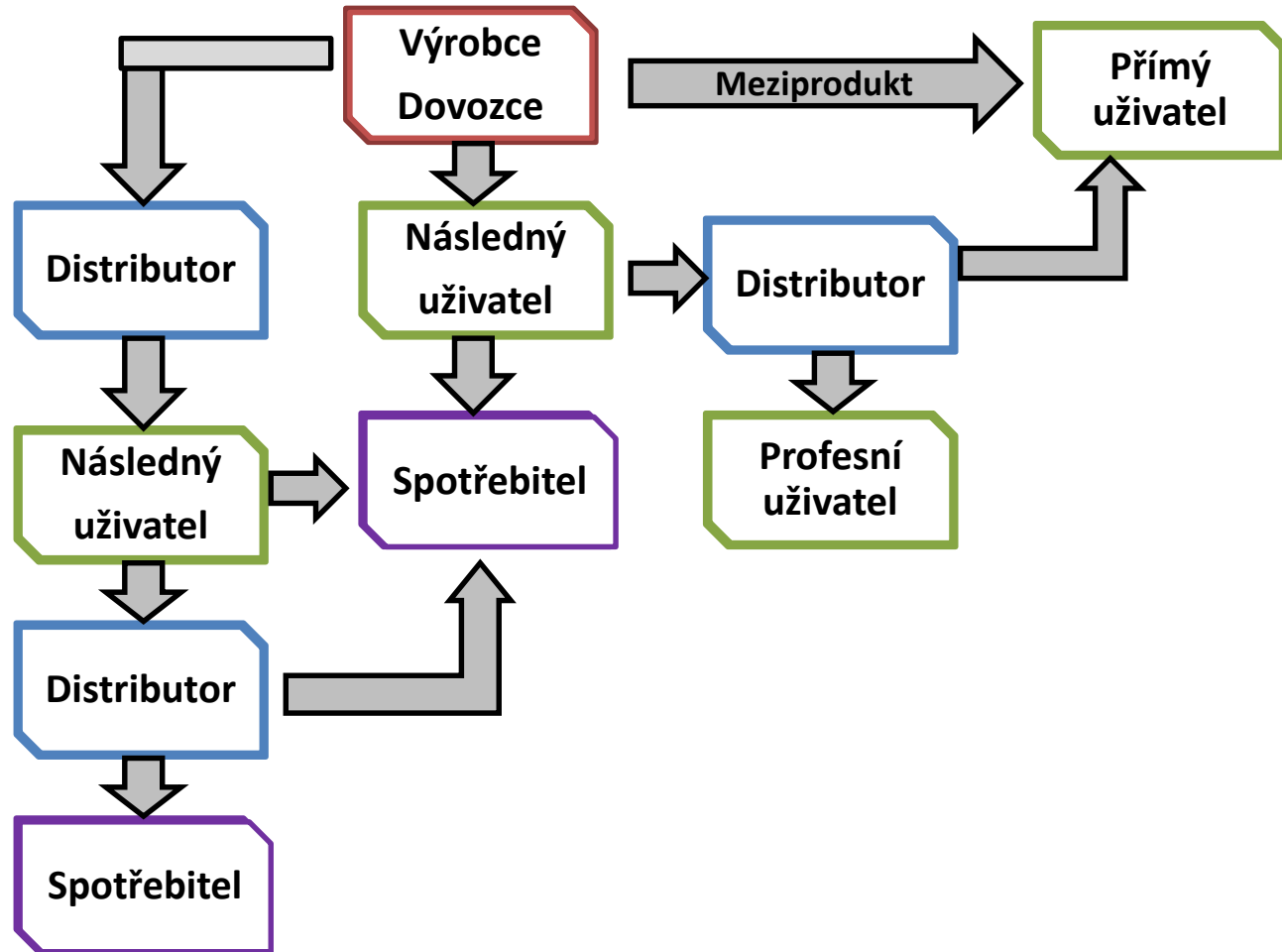
Označovat a balit látky a směsi uváděné na trh mají:

- dodavatelé (výrobci, dovozci, následní uživatelé, distributoři)

Dodavatel látky nebo směsi je **výrobce, dovozce, následný uživatel nebo distributor** uvádějící na trh látku samotnou nebo obsaženou ve směsi a/nebo směs.

„**uvedením na trh**“ dodání nebo zpřístupnění třetí osobě, za úplaty či zdarma.
Za uvedení na trh se považuje **rovněž dovoz**

Přenos označování v dodavatelském řetězci

Označování

Označení = informace na obalu (přímo např. tištěné na obale)
informace na štítku

Co musí být uvedeno na štítku (obalu)

- a) **Jméno / název, adresa a telefonní číslo dodavatele / dodavatelů**
(může být uvedeno i více dodavatelů, nemusí být uveden ten dodavatel, který fyzicky dává na trh),
- b) **Jmenovité množství látky** nebo směsi v obalech, které jsou zpřístupněny široké veřejnosti.
- c) **Identifikátory** výrobku.
- d) Popřípadě výstražné **symboly nebezpečnosti** .
- e) Popřípadě **signální slovo**.
- f) Popřípadě standardní věty o nebezpečnosti (**H-věty**).
- g) Popřípadě náležité pokyny pro bezpečné zacházení (**P-věty**).
- h) Popřípadě **doplňkové informace** (EUH-věty a další informace)

Označování

Kdy musí být obal označen (opatřen etiketou)?

- a) vždy, kdy je látka nebo směs klasifikována jako **nebezpečná**,
- b) Směs, pokud není nebezpečná, ale splňuje kritéria pro uvedení EUH vět – v tomto případě se uvádějí EUH věty začínající 2 (EUH208, EUH210)

V souladu s nařízením CLP se rovněž označují **výbušné předměty** – pokud odpovídají předepsanými kritérii v CLP .

Obecně se předměty podle CLP neoznačují.

U předmětů je důležité rozhodnutí, zda se jedná o předmět nebo směs v obalu, směs v obalu, pokud je klasifikována jako nebezpečná, musí být označena.

Označování

Kdy je povinnost změny údajů na štítku?

Pokud dojde ke změně klasifikace nebo doplňujících prvků označení (EUH věty (EUH2xx)

je-li nová nebezpečnost závažnější

(např. přechod Skin Irri. 2 na Skin Corr. 1) musí být změna provedena bez zbytečného prodlení = v rozumně dosažitelném termínu

je-li nová nebezpečnost méně závažná

(např. Skin Corr. 1 na Skin Irri. 2) je na změnu 18 měsíců (pod vyšší nebezpečnost se „schová“ ta nová nižší)

Pokud jsou použity pouze EUH věty není to klasifikace, **změna EUH vět proto není důvodem ke změně označení.**

Za účelem dokončení změn bez zbytečného prodlení

DODAVATELÉ SPOLUPRACUJÍ !!

Označování

Jazyk informací na štítku.

Podle nařízení CLP se informace na štítku uvádějí **v úředním jazyce nebo jazycích členského státu či členských států, v nichž je látka nebo směs uváděna na trh**, nestanoví-li dotčený členský stát jinak.

Lze:

Mít jeden vícejazyčný štítek (podmínka je, že **informace jsou ve všech jazycích stejné**)

Nebo lze mít jednotlivé štítky pro každou zemi, kam je uváděna látka nebo směs na trh.

Informace na štítcích i ve více jazycích musí být čitelné.

Nařízení Komise (EU) 2018/669

Tato novela zavádí ve všech jazykových mutacích nařízení CLP, v tabulce harmonizovaných klasifikací překlady názvů chemických látek do příslušného národního jazyka, Doposud byly ve všech překladech pouze anglicky a jazyková verze byla jen v seznamu na stránkách ECHA.

Národní názvy se například v BL a na štítku v daném jazyce musí od 1. 12. 2019 používat povinně.

Platí od

1.12.2019

(týká se používání jazykových mutací u chemických látek uvedených v harmonizovaném seznamu)

Umístění informací na štítku

Na štítku musí být **společně umístěny**
výstražné symboly nebezpečnosti,

Signální slovo

H-věty

P-věty

Je na zvážení dodavatele,
jaké aranžmá zvolí pro
uspořádání symbolů

Umístění informací na štítku

Pořadí standardních vět o nebezpečnosti (H-věty) a pokynů pro bezpečné zacházení (P-věty) na štítku může zvolit dodavatel.

Všechny H-věty a P-věty musí být spolu se signálním slovem na štítku seskupeny podle jazyka. Nemusí být alfanumerické kódy.

Nebezpečí

H318 způsobuje vážné poškození očí

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí

P305+P351+P338 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

Nebezpečí

Způsobuje vážné poškození očí

Uchovávejte mimo dosah dětí

PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

Umístění informací na štítku

Je na zvážení dodavatele, jak na štítku umístí požadované informace na štítku. Mohou být vlevo, vpravo, uprostřed nebo kdekoliv jinde na štítku a v jakém pořadí. Při vícejazyčném štítku se připouští rozkládací štítek, odvinovací štítek, visačka...

Uchovávejte mimo dosah dětí

PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

Nebezpečí

Způsobuje vážné poškození očí

Způsobuje vážné poškození očí

Uchovávejte mimo dosah dětí

PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

Nebezpečí

Umístění informací na štítku

Doplňující informace musí být viditelně odděleny od klasifikačních informací
Je na zvážení dodavatele, jak informace oddělí nebo kde je na štítku umístí.
Může je rozdělit i na víc míst...

Nebezpečí

Způsobuje vážné poškození očí

Uchovávejte mimo dosah dětí

PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou.

Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

EUH208 Obsahuje „limonen“. Může vyvolat alergickou reakci

IDENTIFIKACE DODAVATELE

Jméno/název, adresa a telefonní číslo dodavatele / dodavatelů

V dodavatelském řetězci může být v zásadě více než jeden dodavatel stejné látky nebo směsi (např. v případě, že směs byla dodána výrobcem směsi distributorovi (1) a ten ji rovněž dodává distributorovi (2) a ten dále třetím stranám.)

Z pohledu CLP je dodavatel :

- výrobce směsi
- distributor (1)
- distributor (2)

CLP neuvádí, zda je v takovýchto případech třeba uvádět kontaktní údaje všech tří dodavatelů, ani nestanoví, které kontaktní údaje mají přednost

Údaje na štítku

IDENTIFIKACE DODAVATELE

Jméno/název, adresa a telefonní číslo dodavatele / dodavatelů

Za obal a etiketu vždy odpovídá dodavatel

Pokud dodavatel:

1. **Nemění obal ani etiketu** (za předpokladu, že je v češtině) – pak **nemusí přidávat** svůj kontakt na etiketu, ale může, nebo uvede jen svůj kontakt
2. **Přebaluje** – **pak MUSÍ** uvést svůj kontakt na etiketu – zodpovídá za balení
3. **Mění jazyk etikety** – **MUSÍ** uvést svůj kontakt, protože je zodpovědný za správný překlad původního textu

Odpovědný za balení a označení je vždy ten dodavatel, který uvádí na trh bez ohledu na to, zda je uveden na etiketě.

ÚDAJ O HMOTNOSTI

jmenovité množství látky nebo směsi v obalech, které je zpřístupněno široké veřejnosti, pokud toto množství není uvedeno na jiné části obalu.

Údaj o hmotnosti nemusí být uveden na „chemické“ části štítku, ale v případě spotřebitelského balení **MUSÍ** být uveden a měl by být čitelný.

IDENTIFIKÁTOR

LÁTKY

Výraz k identifikaci musí být stejný jako v BL (popřípadě v dossieru – registrace) a obsahuje alespoň:

- Název látky dle přílohy VI (harmonizovaná klasifikace) a identifikační číslo dle přílohy VI, je-li tam látka zařazena (POZOR – je jedno zda indexové číslo, CAS nebo EINECS, mohou být i všechny). Obecně číslo, které jednoznačně identifikuje látku.

Název v češtině – oficiální překlad názvů v harmonizované klasifikaci je na stránkách:

<http://echa.europa.eu/information-on-chemicals/cl-inventory-database>

Identifikátor výrobku

Látka se prodává pod českým obchodním názvem Ethanol

Na štítku bude identifikátor:

Ethanol (správně je ethanol nebo ethylalkohol shoda s chemickým názvem, název nemusí být doplněn)

identifikační číslo: 603-002-00-5

Pokud má látka obchodní název musí být ještě doplněn o český název z harmonizovaných klasifikací.

Látka je prodávána pod názvem Krtek

Na štítku bude identifikátor:

Krtek

(hydroxid sodný) - *je uvedena v příloze VI (správný český název)*

identifikační číslo: 011-002-00-6

(nebo CAS 1310-73-2 nebo EINECS 215-185-5)

Identifikátor výrobku

Látka je prodávána pod názvem Benzimidazol

Na štítku bude identifikátor:

Benzimidazol

identifikační číslo: CAS: 51-17-2

(nebo EINECS 200-081-4)

Název by měl být v souladu s názvem IUPAC nebo podle jiného mezinárodního názvosloví – název dle CAS.....

Identifikátor výrobku

Látka se prodává pod českým názvem fenyldrazin

Na štítku bude identifikátor:

fenyldrazin

identifikační číslo: CAS 100-63-0

(nebo EINECS 202-873-5)

Látka je uvedena v příloze VI, přesto nelze použít jako identifikační číslo číslo indexové, protože pod tímto číslem je uvedeno více látek:

Číslo: **612-023-00-9**

Patří látkám:

- **phenyldrazin;**
- phenyldrazinium chloride;
- phenyldrazin hydrochloride;
- phenyldrazinium sulphate (2:1)

Proto v tomto případě jako jednoznačnou identifikaci použijeme CAS a/nebo EINECS

IDENTIFIKÁTOR

LÁTKY

- Není-li látka uvedena v příloze VI, pak se použije název IUPAC nebo EINECS nebo CAS + identifikační číslo doporučuje s použitím čísla EINECS nebo CAS
- v ostatních případech (látka není v EINECS) případech se použije název CAS + číslo nebo jen název látky, pokud není CAS.

V nařízení CLP se doporučuje použít číslo ze seznamu klasifikací a označování (Notifikace ECHA), látky, které nejsou harmonizované v tomto seznamu **žádné číslo přidělené nemají.**

IDENTIFIKÁTOR

SMĚS

- obchodní název směsi
- Identifikace všech látek ve směsi, které přispívají ke klasifikaci směsi jako:
 - akutní toxicita (Acute Tox. 1, 2, 3, 4)
 - žíravosti pro kůži nebo vážnému poškození očí,
(Skin Corr. 1A, 1B, 1C, Eye Dam. 1)
 - CMR (Kategorie 1A, 1B a 2)
 - senzibilizace dýchacích orgánů nebo kůže,
(Skin Sens. 1, Resp. Sens. 1)
 - toxicitě pro specifické cílové orgány
(STOT SE 1 a 2, STOT RE 1 a 2)
 - nebezpečnosti při vdechnutí (Asp. Tox. 1)

Maximálně čtyři názvy látek, které jsou zodpovědné za největší, hlavní nebezpečí.

Směs obsahuje složky:

A: Eye Dam 1 4,5 %
B: Eye Dam 1 2 %
C: Eye Dam 1 1 %

Směs je klasifikována jako Eye Dam 1, pokud je složky s touto klasifikací ve směsi rovno více než 3%.

Podmínku splňuje látka A.
Směs je zařazena podle této složky a tato složka bude součástí identifikátoru výrobku

Obchodní název
(složka A)

Směs obsahuje složky:

A: Eye Dam 1 0,8 %
B: Eye Dam 1 2 %
C: Eye Dam 1 0,9 %

Směs je klasifikována jako Eye Dam 1, pokud je složky s touto klasifikací ve směsi rovno více než 3%. Nebo součet složek ve směsi s touto klas. je rovno více než 3%.

Podmínku splňuje látka A + B + C.
Směs je zařazena podle součtu složek a tyto složky budou součástí identifikátoru výrobku.

Obchodní název
(složka A+B+C)

VÝSTRAŽNÉ SYMBOLY NEBEZPEČNOSTI

Každý symbol nebezpečnosti pokrývá nejméně jednu patnáctinu minimální povrchové plochy štítku, který je určen k uvedení informací požadovaných podle CLP.

Minimální plocha každého výstražného symbolu nebezpečnosti nesmí být menší než 1 čtvereční.

Zvětším-li rozměr štítku, aby se mi tam všechno vešlo, pak nemusím rozměr symbolu přizpůsobit na 1/15 nového (zvětšeného) rozměru štítku, ale bude dále zaujímat jen 1/15 plochy původního (minimálního) rozměru štítku.

Velikost písma není stanovena, má být snadno čitelné.

(Doporučuje se aspoň 1,8 mm - **není právně stanoveno**) Lze střídát větší a menší písmo.

Údaje na štítku

Objem balení	Rozměry štítku (v milimetrech)	Rozměry <u>každého</u> z výstražných symbolů (v milimetrech)
nepřesahující 3 litry:	pokud možno alespoň 52 x 74	<u>ne menší než</u> <u>10 x 10</u> pokud možno alespoň 16 x 16
> 3 litry, ale max. 50 litrů:	alespoň 74 x 105	alespoň 23 x 23
> 50 litrů, ale max. 500 litrů:	alespoň 105 x 148	alespoň 32 x 32
> 500 litrů:	alespoň 148 x 210	alespoň 46 x 46

Údaje na štítku

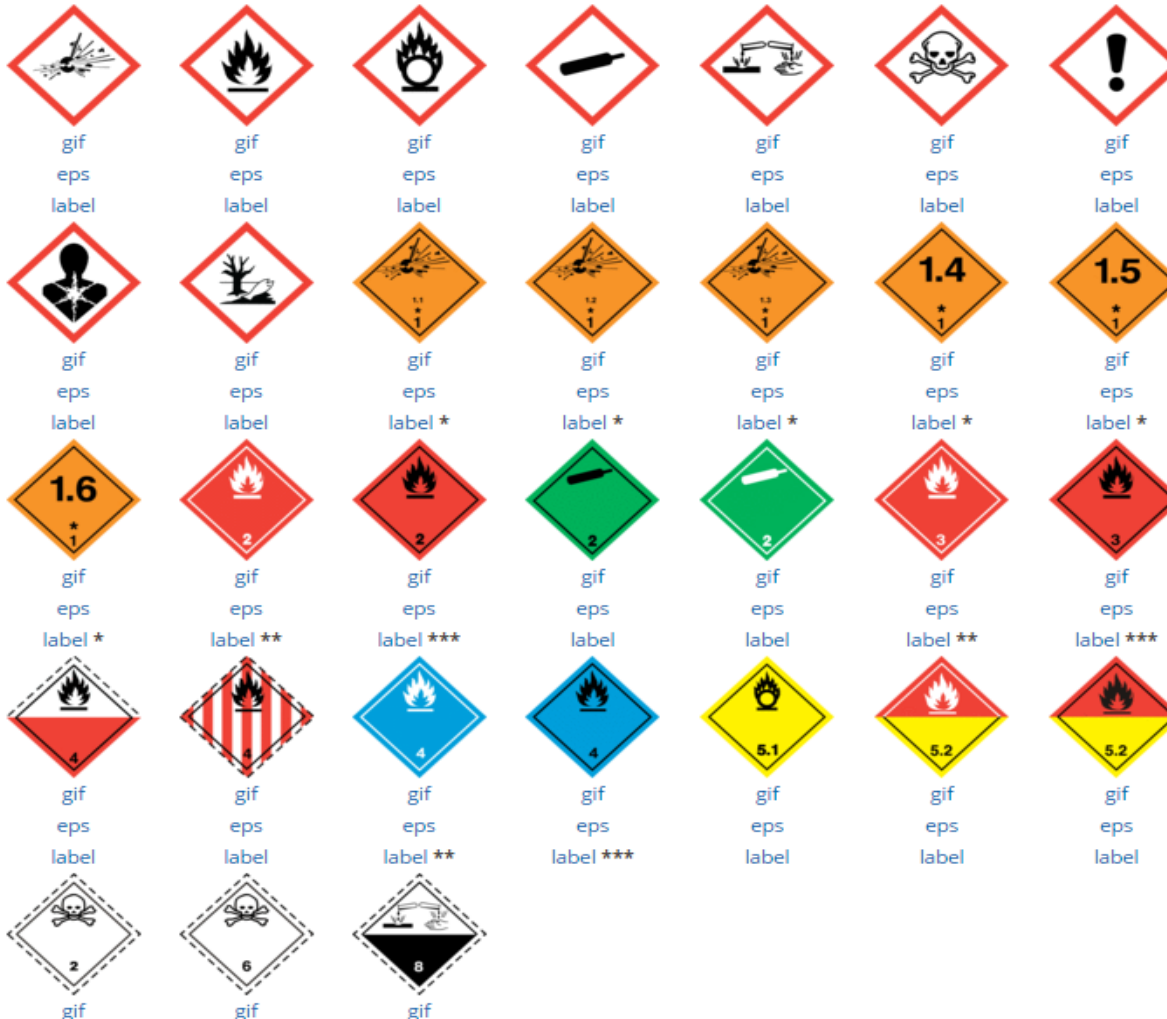
Výstražný symbol nebezpečnosti - složené grafické zobrazení obsahující symbol a další grafické prvky, například orámování, vzor pozadí nebo barvu, jež mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti

Symboły na stránkách GHS

<http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html>

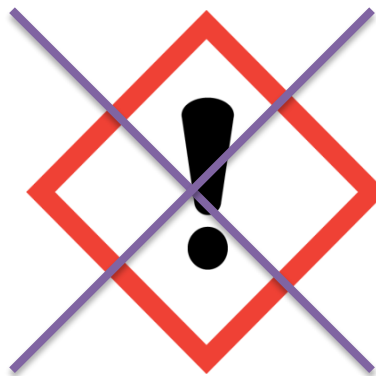
The pictograms are only available in the formats displayed hereafter.

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktogram označující nebezpečí „žiravý“, nepoužije se pro podráždění kůže nebo očí piktogram označující nebezpečí „dráždivý“ pro kůži a oči.

Klasifikace žiravý a současně dráždivý pro kůži a/nebo oči

Ale v případě, že piktogram vykřičník je pro jinou třídu nebezpečnosti než dráždivost bude použit

Klasifikace žiravý a současně akutní toxicita kategorie 4 nebo senzibilizace pro kůži.

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktogram označující nebezpečí „senzibilizace pro dýchací orgány“, nepoužije se piktogram pro „senzibilizaci kůže“, „podráždění očí a kůže“.

Klasifikace senzibilizace dýchacích orgánů a současně dráždivý pro oko nebo kůži nebo senzibilizující kůži

Ale v případě, že piktogram vykřičník je pro jinou třídu nebezpečnosti než dráždivost nebo senzibilizaci bude použit.

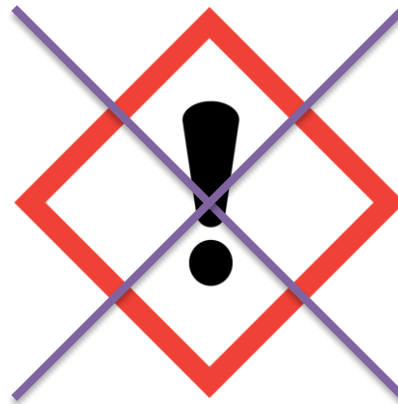
Klasifikace senzibilizace dýchacích orgánů a současně akutní toxicita kategorie 4

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktogram označující nebezpečí „toxický“, nepoužije se piktogram vykřičníku.

Klasifikace toxický a jakýkoli vykřičník

Zásady priority pro výstražné symboly nebezpečnosti

Má-li se na štítku použít piktogram označující nebezpečí „výbušný“, je použití piktogramu označující nebezpečí „hořlavý“ a „oxidující“ NEPOVINNÉ.

pak nepovinné je

Údaje na štítku

SIGNÁLNÍ SLOVO – je slovo označující příslušnou úroveň závažnosti nebezpečnosti

„nebezpečí“ nebo „varování“

STANDARDNÍ VĚTA O NEBEZPEČNOSTI - věta přiřazená dané třídě a kategorii nebezpečnosti, která popisuje povahu nebezpečnosti dané nebezpečné látky nebo směsi, případně i včetně stupně nebezpečnost

„Hazard statement“ - odtud **H- věta**

POKYNY PRO BEZPEČNÉ ZACHÁZENÍ - věta popisující jedno nebo více doporučených opatření pro minimalizaci nebo prevenci nepříznivých účinků způsobených expozicí dané nebezpečné látky nebo směsi v důsledku jejího používání nebo odstraňování

„Precautionary statement“ - odtud **P – věta**

Údaje na štítku

DOPLŇKOVÉ INFORMACE

Doplňkové informace o nebezpečnosti „EUH“ věty

EUH066 – „Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže.“

Pro látky a směsi, které reagují mají uvedené vlastnosti. Pro směsi pokud je složek s touto vlastností nad 20%.

(R66 Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže)

Doplňkové údaje na štítku pro některé směsi (EUH začínající 2...)

Uvádějí se i když látka nebo směs není klasifikovaná

EUH208 – „Obsahuje <název senzibilizující látky>. Může vyvolat alergickou reakci.“

EUH210 – „Na vyžádání je k dispozici bezpečnostní list.“

Balení

Definice obalu podle CLP :

„**obalem**“ jedna nebo více schránek a veškeré další součásti nebo materiály nezbytné k tomu, aby schránky plnily funkci obalu a další bezpečnostní funkce

„**vloženým obalem**“ obal umístěný mezi vnitřní obal nebo předměty a vnější obal

Dle CLP každý vnořený (dodávkový) obal musí být označen.

Dvouvrstvý obal (např. vnější papírový obal s vnitřní samostatnou PVC vložkou), který je schválený podle ADR se považuje za jeden obal.

Balení obecně

Dodavatel, který uvádí na trh směs, která je **klasifikována jako nebezpečná** nebo může představovat specifické nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí (specifické nebezpečnosti vyjmenované v CLP) zajistí, aby tato směs byla opatřena obalem a uzávěrem, které jsou :

- a) navrženy a konstruovány tak, aby **obsah nemohl uniknout**
- b) zhotoveny **z materiálů, které nejsou narušovány obsahem** a nevytvářejí s ním nebezpečné sloučeniny
- c) vyrobeny tak, aby bylo zajištěno, že **odolají tlaku a deformacím vznikajícím při běžném zacházení** a že nedojde k jejich uvolnění
- d) navrženy a konstruovány tak, aby mohly být **opakovaně používány bez úniku obsahu**, jsou-li určeny k opakovanému použití

Těmto podmínkám vyhovují obaly pro přepravu ADR.

Balení dle ADR

Pro přepravu se obaly vybírají **podle příslušných UN kódů**. Balení je jedna z velkých kapitol ADR.

Všechny obaly pro přepravu musí být kvalitní

Obaly musí být natolik pevné, aby odolávaly rázům a namáháním, které se mohou vyskytnout za normálních podmínek přepravy, včetně překládky mezi dopravními prostředky a mezi dopravními prostředky a sklady a rovněž při přemísťování z palet nebo přepravních obalových souborů k následné ruční nebo mechanizované manipulaci.

Obaly, části obalů, včetně IBC a velkých obalů, které přicházejí bezprostředně do styku s nebezpečnými věcmi:

nesmějí být těmito nebezpečnými věcmi **narušovány ani významně zeslabovány;**

nesmějí vyvolat žádný nebezpečný účinek, např. působit jako katalyzátor při reakci

nesmějí reagovat s nebezpečnými věcmi

nesmějí dovolit propouštění nebezpečných věcí, které by mohlo představovat nebezpečí za normálních podmínek přepravy.

Balení dle ADR

Pokud není v ADR stanoveno jinak, musí každý obal, včetně IBC a velkých obalů, s výjimkou vnitřních obalů, **odpovídat konstrukčnímu typu, který vyhověl zkouškám** podle odpovídajících předpisů

Nebezpečné věci **nesmějí být baleny společně do téhož vnějšího obalu** nebo do velkého obalu s nebezpečnými nebo jinými věcmi, jestliže spolu mohou nebezpečně reagovat a způsobit:

- (a) hoření nebo vývin značného tepla;
- (b) vývin hořlavých, dusivých, hoření podporujících nebo toxických plynů;
- (c) tvoření žíravých látek; nebo
- (d) tvoření nestálých látek.

(Na společné balení má ADR mimo jiné zvláštní ustanovení)

Balení dle ADR

UN číslo	Pojmenování a popis	Třída	Klasifikační kód	Obalová skupina	Bezpečnostní značky	Zvláštní ustanovení	Omezená a vyňatá množství		Balení		
									Pokyny pro balení	Zvláštní ustanovení pro obaly	Ustanovení o společném balení
	3.1.2	2.2	2.2	2.1.1.3	5.2.2	3.3	3.4	3.5.1.2	4.1.4	4.1.4	4.1.10
(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a)	(7b)	(8)	(9a)	(9b)
1757	FLUORID CHROMITÝ, ROZTOK	8	C1	III	8		5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19
1758	CHLORID CHROMYLU (OXYCHLORID CHROMOVÝ)	8	C1	I	8		0	E0	P001		MP8 MP17
1759	LÁTKA ŽIRAVÁ, TUHÁ, J.N.	8	C10	I	8	274	0	E0	P002 IBC07		MP18
1759	LÁTKA ŽIRAVÁ, TUHÁ, J.N.	8	C10	II	8	274	1 kg	E2	P002 IBC08	B4	MP10
1759	LÁTKA ŽIRAVÁ, TUHÁ, J.N.	8	C10	III	8	274	5 kg	E1	P002 IBC08 LP02 R001	B3	MP10
1760	LÁTKA ŽIRAVÁ, KAPALNÁ, J.N.	8	C9	I	8	274	0	E0	P001		MP8 MP17
1760	LÁTKA ŽIRAVÁ, KAPALNÁ, J.N.	8	C9	II	8	274	1 L	E2	P001 IBC02		MP15
1760	LÁTKA ŽIRAVÁ, KAPALNÁ, J.N.	8	C9	III	8	274	5 L	E1	P001 IBC03 LP01 R001		MP19
1761	MĚD / ETHYLENDIAMIN, KOMPLEX. ROZTOK	8	CT1	II	8+6.1		1 L	E2	P001 IBC02		MP15

P001 je pokyn pro balení

MP15 je ustanovení pro společné balení

Balení dle ADR

P 001	POKYN PRO BALENÍ (KAPALINY) (pokračování)			P 001
Kanistry z oceli, s neodnímatelným víkem (3A1) z oceli, s odnímatelným víkem (3A2) z hliníku, s neodnímatelným víkem (3B1) z hliníku, s odnímatelným víkem (3B2) z plastu, s neodnímatelným víkem (3H1) z plastu, s odnímatelným víkem (3H2)	60 litrů 60 litrů ¹⁾ 60 litrů 60 litrů ¹⁾ 60 litrů 60 litrů ¹⁾	60 litrů 60 litrů 60 litrů 60 litrů 60 litrů 60 litrů	60 litrů 60 litrů 60 litrů 60 litrů 60 litrů 60 litrů	
Kompozitní obaly plastová nádoba s vnějším sudem z oceli nebo hliníku (6HA1, 6HB1) plastová nádoba s vnějším sudem z lepenky, plastu nebo překližky (6HG1, 6HH1, 6HD1) plastová nádoba s vnějším košem nebo bednou z oceli nebo hliníku nebo s vnější bednou z přírodního dřeva, překližky, lepenky nebo tuhého plastu (6HA2, 6HB2, 6HC, 6HD2, 6HG2 nebo 6HH2) skleněná nádoba s vnějším sudem z oceli, hliníku, lepenky, překližky, tuhého plastu nebo pěnového hmoty (6PA1, 6PB1, 6PG1, 6PD1, 6PH1 nebo 6PH2) nebo s vnějším košem nebo bednou z oceli nebo hliníku nebo s vnější bednou z přírodního dřeva nebo lepenky nebo s vnějším proutěným košem (6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 nebo 6PD2)	250 litrů 120 litrů 60 litrů 60 litrů	250 litrů 250 litrů 60 litrů 60 litrů	250 litrů 250 litrů 60 litrů 60 litrů	

¹⁾Jsou dovoleny pouze látky s viskozitou vyšší než 2 680 mm²/s.

Balení dle ADR

Na schválených obalech jsou uvedeny kódy

Nový ocelový sud na kapaliny

1A1/Y1.4/150/98
NL/VL824

Znak osvědčuje, že obal splňuje příslušné požadavky zkoušek

1A 1 prvé číslo udává typ obalu	1 = sud
Písmenko materiálu	A = ocel
Druhé číslo neodnímatelné víko	1 =

1A1 = ocelový sud s neodnímatelným víkem

Y – značí pro jakou obalovou skupinu je obal určen

X pro obalové skupiny I, II a III;

Y pro obalové skupiny II a III;

Z pouze pro obalovou skupinu III

Balení dle ADR

Na schválených obalech jsou uvedeny kódy

Nový ocelový sud na kapaliny

1A1/Y1.4/150/98
NL/VL824

1,4: je relativní hustota zaokrouhlená na jedno desetinné místo, pro kterou byl obal odzkoušen. Když je relativní hustota do 1,2, tak se neuvádí

150: hodnota hydraulického zkušební tlaku v kPa, kterému obal odolává, zaokrouhleno dolů na nejbližších 10 kPa

98 (1998) rok zkoušky obalu

NL země kde byl zkoušen

VL824 - kód zkušebny obalů

Balení dle ADR

Ustanovení o společném balení **MP 15**

Pokud množství nepřevyšší 3 litry na vnitřní obal, mohou být baleny společně do skupinového obalu

- s věcmi stejné třídy zahrnutými pod jiné klasifikační kódy, nebo s věcmi jiných tříd, je-li společné balení dovoleno též pro tyto věci; nebo
- s věcmi, které nepodléhají ustanovením ADR,

pod podmínkou, že spolu vzájemně nebezpečně nereagují.

Pro skladování je z ADR důležité balení

jeden obal pro chemii i pro přepravu (označení dle ADR + CLP)
a pak společné balení vnitřní (CLP) – vnější obal (ADR)

Obaly

Označování

Výstražné symboly
nebezpečnosti

Identifikátory
výrobku

HEPTANE

Isoheptane, EC-number: 250-610-8

Company XYZ
Alphabet Street
Number Town
Code ABCD
Phone: +353 1 0000000

Signální slovo → **Danger**
Danger

Highly flammable liquid and vapour. May be fatal if swallowed and enters airways. Causes skin irritation. May cause drowsiness or dizziness. Very toxic to aquatic life with long lasting effects.

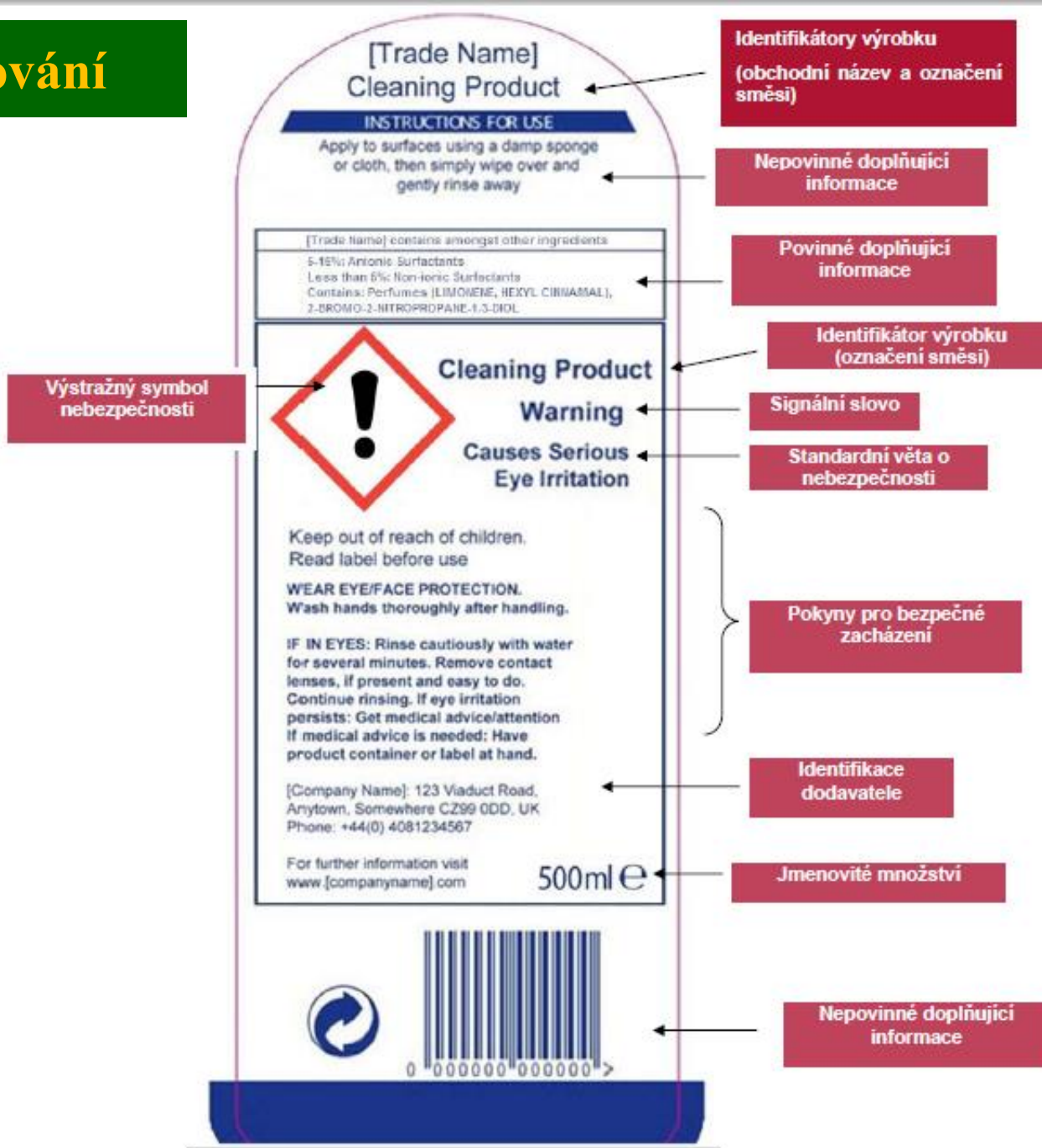
Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. – No smoking. Store in a well-ventilated place. Keep container tightly closed. Avoid breathing dust/fume/gas/mist/vapours/spray. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. IF SWALLOWED: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. Do NOT induce vomiting. IF INHALED: Remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Avoid release to the environment. Collect spillage.

Identifikace
dodavatele

Standardní věty o
nebezpečnosti

Pokyny pro
bezpečné zacházení

Označování

Označování

Označení výrobku
(identifikátor výrobku)

Informace, jejichž uvedení je
povinné podle čl. 16 odst. 1
písm. c), i), j) a k) směrnice
91/414/EHS

Example Product
Liquid

HERBICIDE

**For weeding corn, stubble
and grasslands.
Use against perennial
broadleaf weeds**

Supplier:
Crop Protection Company
Weedstrasse 254
EU-6543 EU Country
Tel. 034 678 9855

1 litre

Identifikace
dodavatele

Nepovinné dodatečné
symboly

Example Product

Emergency phone number: 012 345 6542

Contains 480g/l (40.3%) [name of active substance]

Authorisation number: 1234567-9

For weeding in corn (0.6l/ha), against broadleaf perennials (1 l/ha) and for the clearing of fallow land (0.6l/ha)

Warning

Causes serious eye irritation

If eye irritation persists: Get medical advice/attention

Wear protective gloves and eyeface protection

To avoid risks to human health and the environment, comply with the instructions for use

To protect aquatic organisms, respect an unsprayed bufferzone of 5m to non-agricultural land/surface water bodies

Do not contaminate water with the product or its container

[directions for safe disposal of the product and the package]

Read accompanying instructions before use

Výstražný symbol podle
nařízení CLP, signální slovo,
standardní věta o
nebezpečnosti a pokyny pro
bezpečné zacházení

EUH401 a další
informace, jejichž
uvedení je
povinné podle
čl. 16 odst. 1)
písm. h), o) a p)
směrnice
91/414/EHS

[batch no.] Cont. 1 litre

Rozkládací brožura, odnímatelná za
pomoci odtržení z obalu: obsahuje
informace, které odrážejí čl. 16 odst. 1
písm. l), m) a n) směrnice 91/414/EHS
(nezobrazeno)

Čistě množství a číslo šarže podle čl.
16 odst. 1 písm. d) a e) směrnice
91/414/EHS

Balení pro spotřebitele

Obal nebezpečné směsi určený k prodeji spotřebiteli, který je opatřen uzávěrem odolným proti otevření dětmi nebo uzávěrem opatřeným hmatatelnou výstrahou pro nevidomé, **musí** rovněž **odpovídat požadavkům příslušné české technické normy** upravující obaly odolné dětem nebo obaly opatřené hmatatelnou výstrahou pro nevidomé.

ČSN EN ISO 8317 Obaly – Obaly odolné dětem – Požadavky a zkušební postupy pro opakovaně uzavíratelné obaly.

ČSN EN 862 (77 0411) Obaly – Obaly odolné dětem – Požadavky a zkušební postupy na opakovaně neuzavíratelné obaly určené pro jiné než farmaceutické výrobky.

ČSN EN ISO 11683 – Obaly – Hmatatelné výstrahy –

Balení pro spotřebitele

POZOR

Dodavatel, který uvádí na trh směs, je povinen uchovávat doklady o splnění požadavků na obal stanovených v odstavci

2 písm. a) a b) a v prováděcím právním předpisu

a v odstavci 3

TÝKÁ SE I OBALŮ PRO SPOTŘEBITELE – UZÁVĚRŮ

**ODOLNÝCH OTEVŘENÍ DĚTMI A HMATATELNÝCH VÝSTRAH
PRO NEVIDOMÉ**

je povinen uchovávat doklady....

po dobu, po kterou je směs uváděna na trh a po dobu dalších 10 let od jejího posledního uvedení na trh a poskytnout je na vyžádání příslušným správním orgánům pro potřeby výkonu státní správy.

Balení pro spotřebitele

Umístění slepeckých symbolů na obale:

Všeobecné požadavky na obaly se dnem:

značka hmatatelné výstrahy jako celek musí být umístěna na svislé ploše uchopení v blízkosti hrany tak, aby vrchol trojúhelníka byl vzdálen ode dna obalu nejvíce 50 mm.

Norma specifikuje dále umístění

pro aerosoly – aktivní knoflík nebo rozprašovač působící přes uzávěr

Nádoby na hořlavý plyn

Plastové obaly se širokým vstupním otvorem – plocha uchopení pokud možno nejbliže otvoru

Obaly bez dna - tuby, cartridge – speciální značení viz norma

MALÉ OBALY – na ploše uchopení podle uvážení výrobce

Balení pro spotřebitele

Umístění slepeckých symbolů na obale:

Výstraha **musí zůstat hmatatelná** během očekávané doby použití balení za podmínek odpovídajících běžnému zacházení

(nemůže být na igelitovém přebalu opakovaně používaného výrobku, pokud se tento při prvním otevření odstraní)

Rozměry značky:

Běžná velikost musí být použita vždy pokud je to fyzicky možné

△ Strana 18 mm ± 2 mm (**běžná velikost**)

△ Strana 9 mm (nelze-li fyzicky použít větší)

Tříbodová značka) (nelze-li fyzicky použít 9 mm)

Značka 3 mm (nelze-li fyzicky použít tříbodovou)

Balení pro spotřebitele

Obal směsi, který splňuje technické požadavky a který je určen k prodeji spotřebiteli musí dále vyhovovat požadavkům:

Obal o jakémkoli objemu, který obsahuje látku nebo směs dodávanou široké veřejnosti klasifikovanou jako

- akutně toxická kategorie 1 až 3,
- toxická pro specifické cílové orgány po jednorázové expozici kategorie 1,
- toxická pro specifické cílové orgány po opakované expozici kategorie 1
- žiravá pro kůži kategorie 1,

musí být **vybaven uzávěry odolnými proti otevření dětmi**
a **hmatatelnými výstrahami pro nevidomé**

Balení pro spotřebitele

Akutně toxický 1, 2 a 3:

H300 Při požití může způsobit smrt.

H301 **Toxický** při požití.

H310 Při styku s kůží může způsobit smrt.

H311 **Toxický** při styku s kůží

H330 Při vdechování může způsobit smrt

H331 **Toxický** při vdechování
(nebo kombinace)

(H301+H311+H331, H301+H311,...)

Balení pro spotřebitele

Toxický pro specifické cílové orgány po jednorázové expozici kategorie 1

H370 Způsobuje poškození orgánů . (STOT SE 1)

Toxický pro specifické cílové orgány po opakované expozici kategorie 1

H372 Způsobuje poškození orgánů, při prodloužené
nebo opakované expozici . (STOT RE 1)

Balení pro spotřebitele

Žíravý kategorie 1, 1A, 1B a 1C:

H314 Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí.

Neplatí pro nebezpečnost Eye Dam. 1 H318

Balení pro spotřebitele

Obal o jakémkoli objemu, který obsahuje látku nebo směs dodávanou široké veřejnosti klasifikovanou jako

akutně toxický kategorie 4
mutagenní v zárodečných buňkách kategorie 2,
karcinogenní kategorie 2,
toxické pro reprodukci kategorie 2,
senzibilizující dýchací cesty kategorie 1,
nebezpečné při vdechnutí kategorie 1

musí být **vybaven hmatatelnými výstrahami pro nevidomé**

Balení pro spotřebitele

Obal o jakémkoli objemu, který obsahuje látku nebo směs dodávanou široké veřejnosti klasifikovanou jako

toxická pro specifické cílové orgány po jednorázové expozici
kategorie 2,

toxická pro specifické cílové orgány po opakované expozici
kategorie 2,

hořlavé plyny kategorie 1 a 2,

hořlavé kapaliny kategorie 1 a 2,

hořlavé tuhé látky kategorie 1 a 2

musí být **vybaven hmatatelnými výstrahami pro nevidomé**

(Toto ustanovení se **nevztahuje na aerosoly**, které jsou **pouze** klasifikovány a označeny jako „**aerosoly, kategorie 1**“ nebo „**aerosoly, kategorie 2**“. Rovněž se nevztahuje na přenosné nádoby na plyn.)

Balení pro spotřebitele

CMR kategorie 2:

H341 Podezření na genetické poškození .

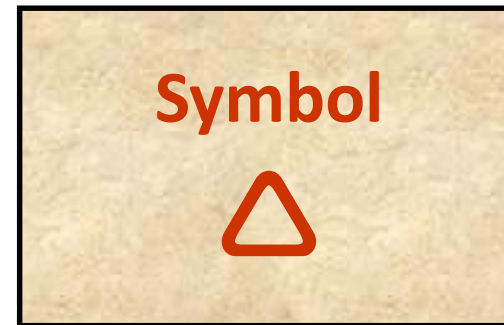
H351 Podezření na vyvolání rakoviny .

H361f Podezření na poškození reprodukční schopnosti

H361d Podezření na poškození plodu v těle matky

H361fd Podezření na poškození reprodukční schopnosti.

Podezření na poškození plodu v těle matky.

Balení pro spotřebitele

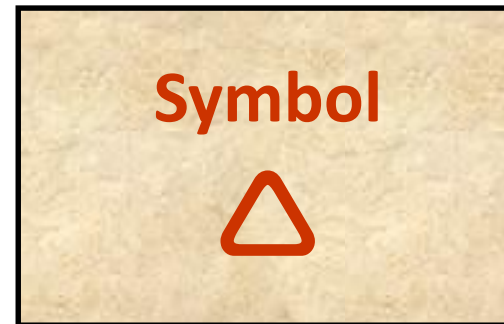
Akutně toxický kategorie 4

H302 Zdraví škodlivý při požití

H312 Zdraví škodlivý při styku s kůží

H332 Zdraví škodlivý při vdechování

(nebo kombinace) (H302+H312+H332, H302+H312,...)

Balení pro spotřebitele

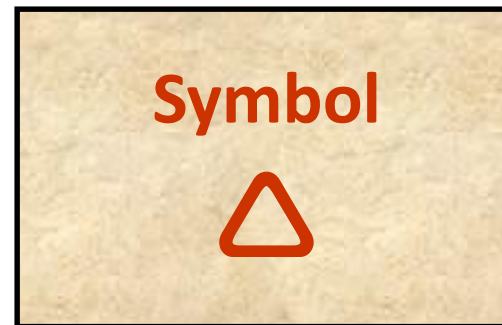
Ostatní vyjmenované nebezpečnosti

H334 Při vdechování může vyvolat příznaky alergie nebo astmatu nebo dýchací potíže.

H304 Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.

H371 Může způsobit poškození orgánů . (STOT SE 2)

H373 Může způsobit poškození orgánů, při prodloužené nebo opakované expozici . (STOT RE 2)

Balení pro spotřebitele

Hořlavost:

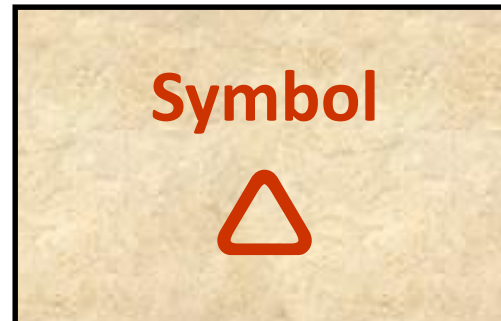
H220 Extrémně hořlavý plyn.

H221 Hořlavý plyn.

H224 Extrémně hořlavá kapalina a páry.

H225 Vysoce hořlavá kapalina a páry

H228 Hořlavá tuhá látka.

Třída (kategorie) nebezpečnosti	Uzávěry odolné proti otevření dětmi	Hmatatelné výstrahy*
Akutní toxicita (kategorie 1 až 3)	✓	✓
Akutní toxicita (kategorie 4)		✓
STOT-SE (kategorie 1)	✓	✓
STOT-SE (kategorie 2)		✓
STOT-RE (kategorie 1)	✓	✓
STOT-RE (kategorie 2)		✓
Žíravost pro kůži (kategorie 1A, 1B a 1C)	✓	✓
Senzibilizace dýchacích cest (kategorie 1)		✓
Nebezpečnost při vdechnutí (kategorie 1) <i>Upozorňujeme, že CRF není vyžadován v případě, že látka či směs je dodávána ve formě aerosolového rozprašovače nebo v nádobce vybavené rozprašovačem.</i>	✓	✓
Mutagenita v zárodečných buňkách (kategorie 2)		✓
Karcinogenita (kategorie 2)		✓
Toxicita pro reprodukci (kategorie 2)		✓
Hořlavé plyny (kategorie 1 a 2)		✓
Hořlavé kapaliny (kategorie 1 a 2)		✓
Hořlavé tuhé látky (kategorie 1 a 2)		✓

* Povšimněte si, že ustanovení týkající se TWD se nevztahují na aerosoly, které jsou pouze klasifikovány a označeny jako „extrémně hořlavé aerosoly“ či „hořlavé aerosoly“.

Identifikace látky	Koncentrační limit	Uzávěry odolné proti otevření dětmi	Hmatatelné výstrahy
Methanol*	≥ 3 %	✓	
Dichloromethan	≥ 1 %	✓	

* Je třeba uvést, že směsi methanolu převyšující stanovenou koncentraci rovněž vyžadují hmatatelnou výstrahu, protože jinak by směs musela být klasifikována jako hořlavá kapalina kat. 3.

Používání rozkládacích štítků, přívěsných visaček a vnějších obalů

Důvodem může být skutečnost, že je třeba na štítku v členském státě, kde je chemická látka uvedena na trh, uvést více než jeden jazyk, nebo jednoduše skutečnost, že obal je příliš malý nebo je jeho označení složité vzhledem k jeho formě či tvaru.

V takové situaci mohou být prvky označení uvedené v článku 17 nařízení CLP zobrazeny na:

- rozkládacích štítcích nebo
- přívěsných visačkách nebo
- vnějším obalu.

Označování

Typ balení např.: malá lahvička – vnější krabička

obal obsahuje mnoho jednotlivých balení, která jsou příliš malá nebo jejichž označení je příliš složité z důvodu jejich formy/tvaru

- Štítek na každém vnitřním či vloženém obalu pak bude obsahovat alespoň **výstražné symboly nebezpečnosti, identifikátor/y výrobku a jméno/název a telefonní číslo dodavatele** látky nebo směsi
- Jestliže je použita varianta vnějšího obalu, musí distributor či maloobchodník dbát na to, aby všechny prvky označení požadované nařízením CLP byly dostupné, když se později rozhodne prodat jednotlivá balení zvlášť.

Označování

Výjimky z označování u balení, jejichž obsah nepřesahuje 125 ml

- z prvků označení je možné vynechat standardní věty o nebezpečnosti a pokyny pro bezpečné zacházení u následujících nebezpečností:

- 1) Ox. Gas 1
- 2) Press. Gas
- 3) Flam. Liq. 2,3
- 4) Flam. Sol. 1,2
- 5) Self-react. C až F
- 6) Self-heat. 2
- 7) Water-react. 1 až 3
- 8) Ox. Liq. 2, 3
- 9) Ox. Sol. 2, 3
- 10) Org. Perox. C až F
- 11) Acute Tox. 4, ne spotřebiteli
- 12) Skin Irrit. 2
- 13) Eye Irrit. 2

- 14) STOT SE 2, 3, ne spotřebiteli
- 15) STOT RE 2, ne spotřebiteli
- 16) Aquatic Acute 1
- 17) Aquatic Chronic 1, 2.

Pro uvedené kategorie nebezpečnosti se požaduje uvedení výstražného symbolu nebezpečnosti a signálního slova.

Označování

Výjimky z označování u balení, jejichž obsah nepřesahuje 125 ml

- z prvků označení je možné vynechat pokyny pro bezpečné zacházení u následujících nebezpečností:

- 1) Flam. Gas 2
- 2) Lact.
- 3) Aquatic Chronic 3, 4

Uvádí se standardní věty o nebezpečnosti a signální slovo (u Flam. Gas. 2), jelikož pro uvedené třídy nebezpečnosti nejsou požadovány žádné výstražné symboly nebezpečnosti.

Označování

Výjimky z označování u balení, jejichž obsah nepřesahuje 125 ml

- z prvků označení je možné vynechat výstražný symbol, signální slovo, standardní věty o nebezpečnosti a pokyny pro bezpečné zacházení u následující nebezpečnosti:

1) Met. Corr. 1

Novela 487/2013:

Látky nebo směsi klasifikované jako korozivní pro kovy, nikoli však žíravé pro kůži ani pro oči, které jsou v konečném stavu v balení pro spotřebitelské použití, nemusí na štítku nést výstražný symbol nebezpečnosti (při jakémkoliv objemu)

Výjimky označování ve zvláštních případech

U rozpustného obalu pro jednorázové použití lze vynechat prvky označení pokud:

- obsah jednotlivého rozpustného obalu, pro jednorázové použití **nepřesahuje 25 ml,**
- rozpustný obal je opatřen vnějším obalem, který obsahuje všechny prvky požadované nařízením CLP,
- výjimka se použije ve všech případech, kdy je látka nebo směs v rozpustném obalu klasifikována výhradně pro jeden nebo více typů nebezpečností uvedených ve výjimkách balení do 125 ml

Např .: **rozpustný** obal s nebezpečností **Skin Irrit 2** označen být **nemusí**
rozpustný obal s nebezpečností **Eye Dam 1** označen být **musí**

Výjimka se nevztahuje na látky a směsi v oblasti působnosti nařízení 1107/2009 (přípravky na ochranu rostlin) nebo nařízení 528/2012 (biocidní přípravky)

Speciální podmínky rozpustných obalů - detergentů

Změna CLP

Nařízení Komise (EU) č. 1297/2014

Rozpustný obal pro jednorázové použití

Intoxikace a poškození očí u dětí

Prací prostředky v rozpustném obalu musí být uzavřeny ve vnějším obalu
Vnější obal musí být

- neprůhledný nebo tmavý, opakovaně uzavíratelný
- samostatně stojící nádoba
- **P102 Uchovávejte mimo dosah dětí – na viditelném místě a poutající pozornost**
- uzávěr – **silou**, koordinovaný pohyb rukou

Rozpustný obal musí

- **averzivní přísadu**, který vyvolá nejdéle za 6 s odmítavou reakci
- **vydrží 30 s ve vodě o t 20°C a odolá tlaku o síle 300 N**

Výjimky označování ve zvláštních případech

Označení vnitřního obalu, jehož obsah nepřesahuje 10 ml:

Prvky označení je možné na vnitřním obalu **vynechat**, pokud:

- a) obsah vnitřního obalu nepřesahuje 10 ml;
- b) látka nebo směs je uváděna na trh pro účely dodávky distributorovi nebo následnému uživateli pro vědecký výzkum a vývoj nebo analýzu kontroly kvality a
- c) vnitřní obal je obsažen ve vnějším obalu, který splňuje požadavky článku 17.

Označení na vnitřním obalu identifikátor výrobku a v případě potřeby symboly „GHS01“, „GHS05“, „GHS06“ nebo „GHS08“. Jsou-li přiřazeny více než dva symboly, symboly „GHS06“ a „GHS08“ se upřednostní před symboly „GHS01“ a „GHS05“.

Tato výjimka se však nevztahuje na látky a směsi v oblasti působnosti nařízení 1107/2009/ES (přípravky na ochranu rostlin) nebo nařízení 528/2012/ES (biocidní přípravky).

Výjimky označování ve zvláštních případech

Nezabalené nebezpečné látky a směsi dodávané široké veřejnosti:

Ustanovení, které je zavedeno nařízením CLP, se týká nezabalených nebezpečných látek a směsí dodávaných široké veřejnosti: informace o označování nezabalených chemických látek určených pro prodej široké veřejnosti, budou poskytnuty ve formě (tištěné) kopie, např. faktury či účtenky, viz čl. 29 odst. 3 nařízení CLP. Pokud se nákup takových látek či směsí uskuteční jindy než při jejich dodání zákazníkovi, je rovněž možné zvážit poskytnutí příbalového letáku obsahujícího příslušné informace o označování při dodání látky nebo směsi nebo zaslání informací e-mailem.

Toto ustanovení se však vztahuje pouze na několik látek:

- hotovou cementovou směs a beton v mokřém stavu.

Třída = skupina látek a předmětů určitých vlastností (hlavní nebezpečí)

Třída 1 Výbušné látky a předměty

Třída 5.1 Látky podporující hoření

Třída 2 Plyny

Třída 5.2 Organické peroxidy

Třída 3 Hořlavé kapaliny

Třída 6.1 Toxické látky

Třída 4.1 Hořlavé tuhé látky,
samovolně se rozkládající látky
a znečlivělé tuhé výbušné látky

Třída 6.2 Infekční látky

Třída 4.2 Samozápalné látky

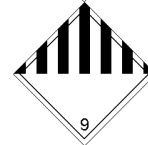
Třída 7 Radioaktivní látky

Třída 4.3 Látky, které ve styku
s vodou vyvíjejí hořlavé
plyny

Třída 8 Žíravé látky

Třída 9 Jiné nebezpečné látky
a předměty

Označení ADR

Nebezpečné chemické látky a přípravky daného stupně nebezpečnosti podléhají při přepravě v určitém množství předpisům ADR.

Pro tuto přepravu musí být:

- ✓ řádně oklasifikovány (klasifikace dle ADR)
- ✓ zabaleny a označeny
- ✓ vybaveny příslušnými doklady pro přepravu

Dle nařízení REACH musí být na každou nebezpečnou látku a přípravek vystaven bezpečnostní list. V kapitole 14 bezpečnostního listu jsou zaznamenány přepravní informace.

Bezpečnostní list nepatří mezi přepravní doklady.

Označení ADR

Přeprava a značení nebezpečných vlastností při přepravě záleží na :

- informacích pro přepravu podle ADR
- velikosti balení
 - vyňaté množství -
 - omezené množství - platný množstevní limit pro vnitřní obal
 - podlimitní množství - množství přepravované na jedné dopravní jednotce

Značky pro omezené a vyňaté množství se považují za označení pro přepravu.

Dle CLP je pak značení podle zjištěné (klasifikované) nebezpečnosti látky nebo směsi pro každý dodávkový obal.

Vztah mezi pravidly stanovenými nařízením CLP a pravidly pro označování pro účely přepravy

Na označování vnějšího obalu, vnitřního obalu a jednotlivého obalu existují zvláštní pravidla.

A na nich záleží, jaké značení pak uvidíme na obalech.

Obal pro chemii (značení CLP)

Obal přepravní značení dle ADR (což může být mimo bezpečnostní značky, označení o teplotě, označení látek nebezpečných pro životní prostředí, značka pro vyňaté nebo omezené množství).

Základní zásadou nařízení CLP je nezrušit žádné označování stanovené předpisy pro přepravu a současně zachovat základní informace o nebezpečnosti na příslušné vrstvě nebo vrstvách obalu.

Označení ADR

Pro účely označování je nutné rozlišit co je vnitřní obal, vnější dodávkový obal a obal pro přepravu.

Vnitřní dodávkový obal, vždy podle CLP

Pravidla CLP platí pro
všechny vrstvy obalu
použitého za účelem dodávky

Vnější dodávkový obal vždy podle CLP

Obal pro přepravu dle potřeby podle ADR

Obal pro přepravu je *„zevní ochrana smíšeného nebo kombinovaného obalu spolu s případným absorpčním materiálem, výplňovým materiálem a jakýmikoliv dalšími složkami nezbytnými k ochraně vnitřních schránek nebo vnitřního obalu“*.

Označení ADR

(a)
vnitřní obal pro
dodávku

(b)
vnější obal pro
dodávku

(c)
přepravní obal

„Obal“ je v nařízení CLP definován jako „jedna nebo více schránek a veškeré další součásti nebo materiály nezbytné k tomu, aby schránky plnily funkci obalu a další bezpečnostní funkce“. To znamená, že dodávkový obal látky směsi může zahrnovat několik vrstev, například lahev (a) a krabici (b).

Přepravní obal (c) na obrázku používáný za účelem:

- ochrany dodávaných balení během přepravy a manipulace a/nebo
- konsolidace (sloučení několika dodávaných balení do většího nákladu pro přepravu)

Je mimo rozsah působnosti nařízení CLP a nevyžaduje štítek podle nařízení CLP.

Označení ADR

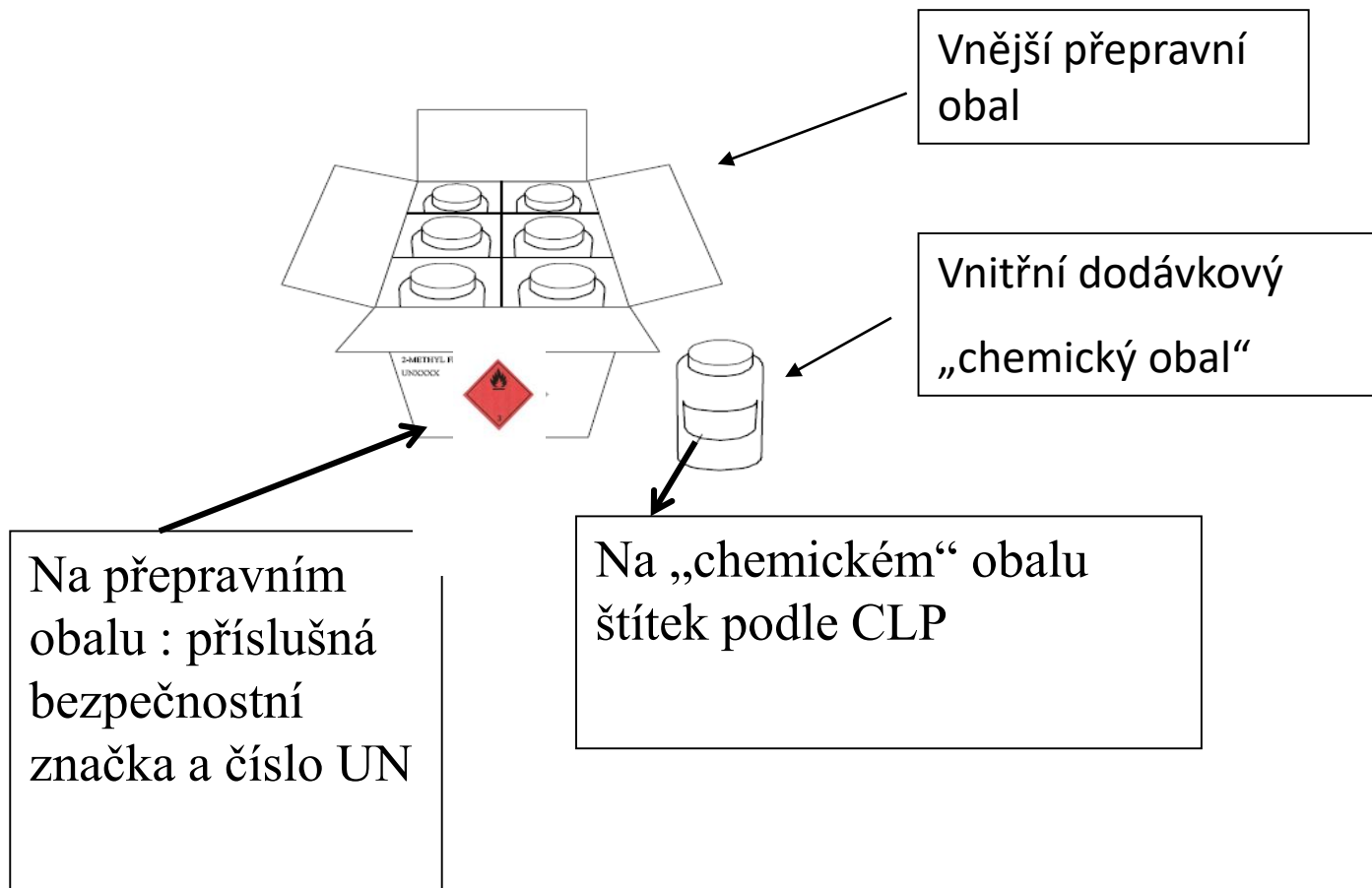
Označování látek v přepravních obalech ve skladech

Pokud se látky a směsi skladují na místě, aniž by se vyňaly ze svých přepravních obalů, **zatímco čekají na další přepravu**, mohou se u nich uplatnit další požadavky na označení (dle hodnocení rizika, dle požadavků na CMR látky...)

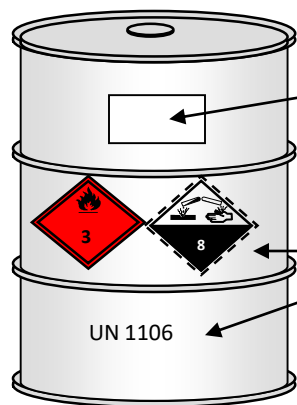
Jakmile však látky a směsi **již nejsou v přepravě**, musí se vyjmout z přepravního obalu, aby byl štítek podle nařízení CLP zřetelně viditelný, nebo se tento štítek musí přidat na obal, který dříve sloužil pro přepravu.

Pro označování nebezpečných látek a směsí pro přepravu je podstatný typ balení:

Látka (směs) je balena v jednotlivém chemickém obalu, který je poté umístěn do přepravního obalu.

Společný obal přepravní a chemický

Označení
„chemie“

Označení pro
přepřavu

Pokud jsou bezpečnostní značky
ADR zástupné, nemusí být
umístěny v chemickém štítku, ale
mohou.

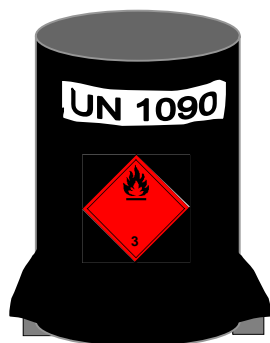
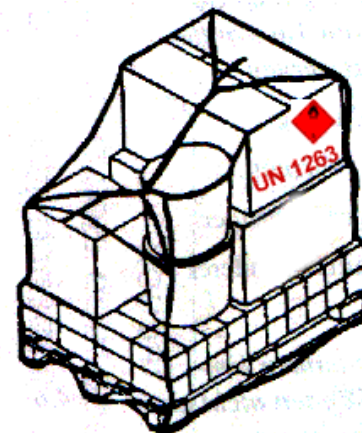
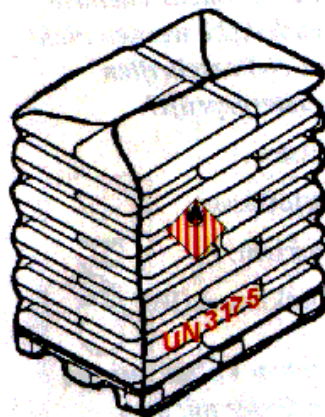
<u>Směs 1</u>	Nebezpečí
H-věty	Dodavatel:
P-věty	

<u>Směs 1</u>	Nebezpečí
H-věty	Dodavatel:
P-věty	

Transportní obalový soubor

Sudy na paletě
připáskované

Sudy na paletě
černá fólie

Kusy na paletě
smršťovací fólie

Označen ze dvou
protilehlých stran
ADR

„Chemický štítek“
stačí jeden

Plastový IBC
kontejner

Označení ADR

Označení omezeného množství

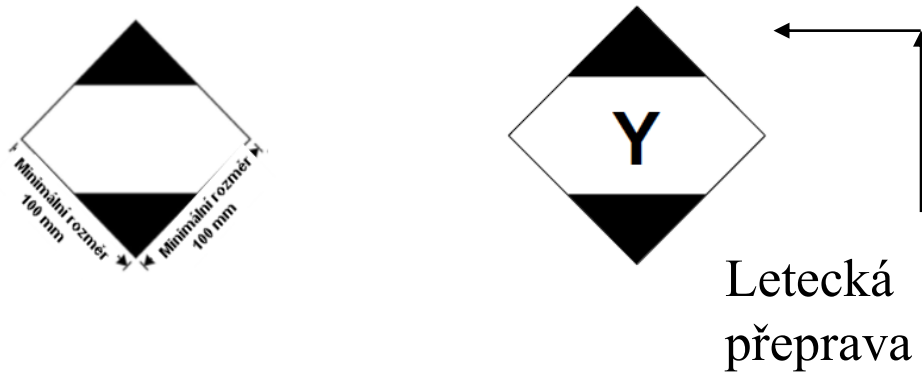
Některé nebezpečné věci určitých tříd mohou být baleny v omezených množstvích.

1. látka je zabalena ve vnitřních obalech, které jsou umístěny ve vhodném vnějším obalu. Platí, že celková (brutto) hmotnost kusu (naplněného vnějšího obalu) nesmí překročit 30 kg.
2. Látka je zabalena ve vnitřních obalech , které jsou umístěny pod průtažnou nebo smršťovací fólií. Platí, že celková (brutto) hmotnost kusů zabalených pod fólií nesmí překročit 20 kg.

Jaká omezená množství tj. jaké množství nebezpečné látky může být ve vnitřním obalu zjistíme v kapitole ADR 3.2 v tabulce A. , sloupec 7a

Označení ADR

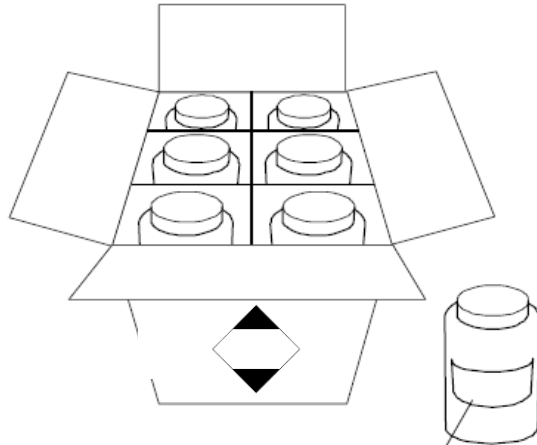
S výjimkou letecké dopravy musí být kusy obsahující nebezpečné věci v omezených množstvích opatřeny dále uvedenou značkou.

Tato značka musí být snadno viditelná, čitelná a schopna odolávat působení nepříznivého počasí bez podstatného snížení účinnosti.

Z pohledu CLP je i tato značka označením ADR a na vnějším (přepravním) obale nemusí být štítek značení dle CLP.

Označení ADR

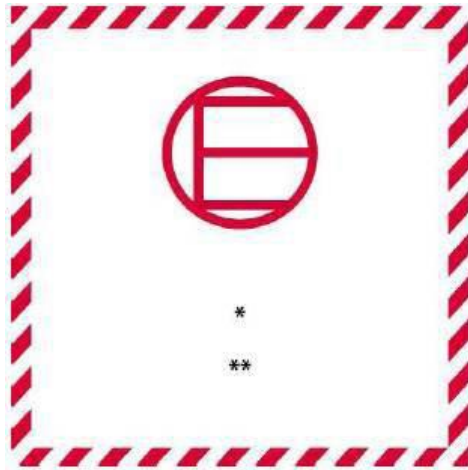

Na obalu bude značka omezeného množství a protože uvnitř obalu je zabaleno zboží klasifikované jako nebezpečné na vnitřním obalu musí být štítek podle chemie.

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c)) Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Označení ADR

Kusy obsahující vyňaté množství musí být označeny značkou:

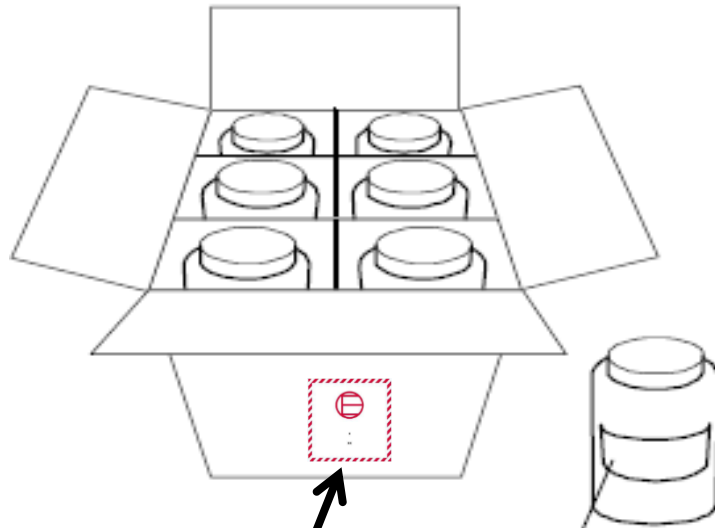
** Na tomto místě musí být uvedeno první nebo jediné číslo bezpečnostní značky udané ve sloupci (5) tabulky A kapitoly 3.2.*

*** Na tomto místě musí být uveden název odesilatele nebo příjemce, pokud není uveden jinde na kusu.*

Touto značkou musí být označen i přepravní obalový soubor obsahující nebezpečné věci ve vyňatých množstvích

Počet kusů ve vozidle nebo kontejneru nesmí překročit 1000

Označení ADR

BLAHZENE SOLUTION

Product Identifier

(see 1.4.10.5.2 (d))

SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))

Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))

Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))

Additional information as required by the competent authority as appropriate.

Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))

Označení ADR

Doplňková bezpečnostní značka pro látky klasifikované dle CLP jako nebezpečný pro vodní prostředí akutně, chronicky kategorie 1 Aquatic acute 1, **H400**, Aquatic Chronic 1, **H410** a Aquatic Chronic 2, **H411**

Značka pro látky ohrožující životní prostředí musí odpovídat dále uvedenému obrázku. Její rozměry musí být 100 mm x 100 mm, kromě případu, kdy kusy jsou takových rozměrů, že mohou být opatřeny jen menšími značkami.

Symbol (ryba a strom): černý na bílém nebo vhodném kontrastním podkladu“.

Označení ADR

Označení = informace na obalu (přímo např. tištěné na obale)
informace na štítku

Co musí být uvedeno na štítku (obalu) dle ADR

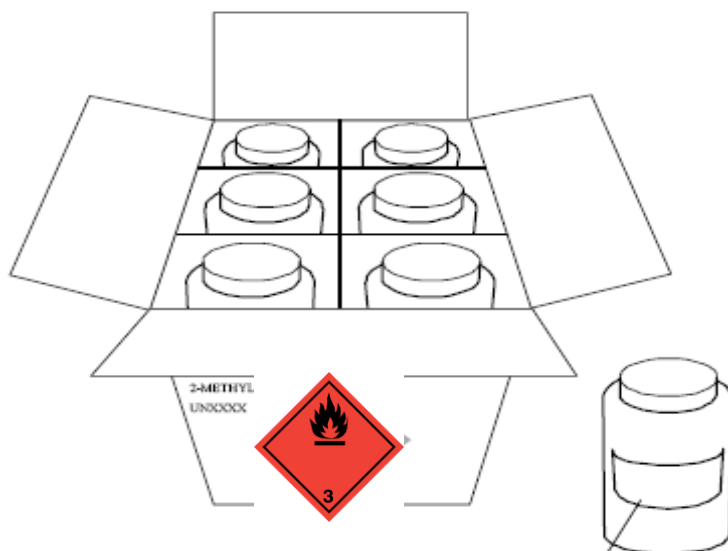
- a) **UN číslo**
- b) **Bezpečnostní značka**
- c) **Štítek dle CLP.** (pokud je obal současně i obalem chemickým)

Na balení pod smršťovací fólií bude:

PŘEPRAVNÍ OBALOVÝ SOUBOR
OVERPACK
UMVERPACKUNG
SUREMBALLAGE

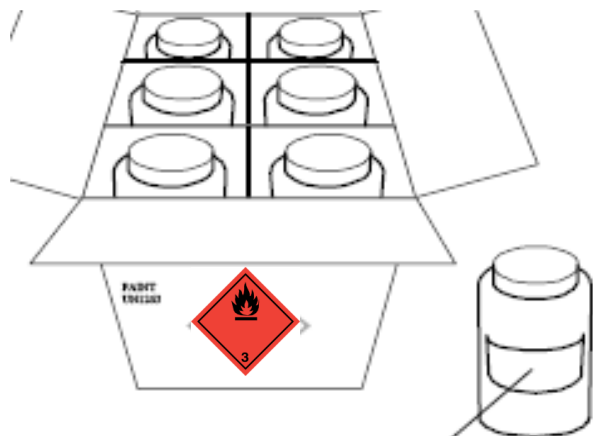
UN číslo
Bezpečnostní značka

Označení ADR

**Kombinovaný obal pro
hořlavou kapalinu kat. 2**

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

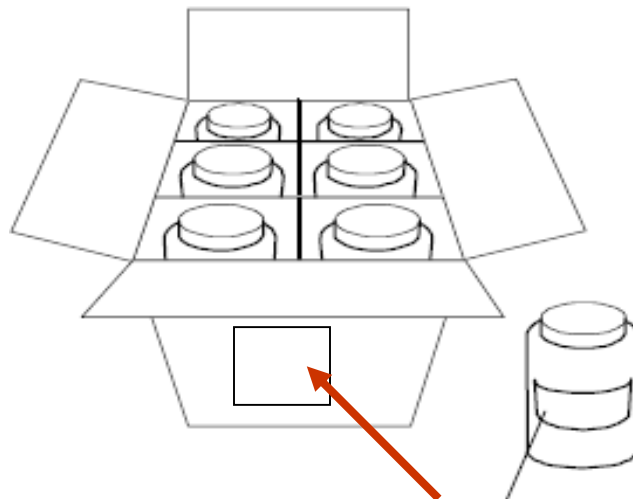

**Kombinovaný obal pro
specifickou orgánovou
toxicitu a hořlavou kapalinu
kat. 2**

Označení ADR

PAINT (FLAMMALINE, LEAD CHROMIUM)	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Označení ADR

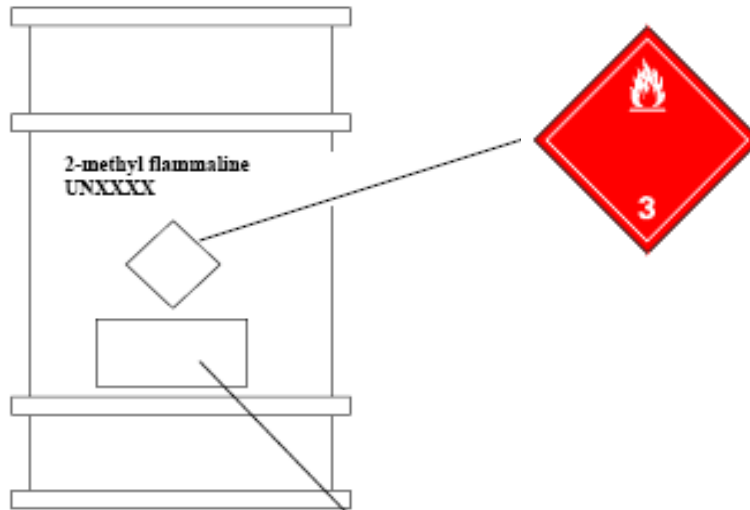
Kombinovaný obal pro kožní dráždivost kat. 2 a oční dráždivost kat. 2

Poznámka:

Dle GHS nemusí být označen vnější obal.

BLAHZENE SOLUTION		Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))	
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))	
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))		
Additional information as required by the competent authority as appropriate.		
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))		

Označení ADR

Jeden obal pro
hořlavou
kapalinu kat. 2

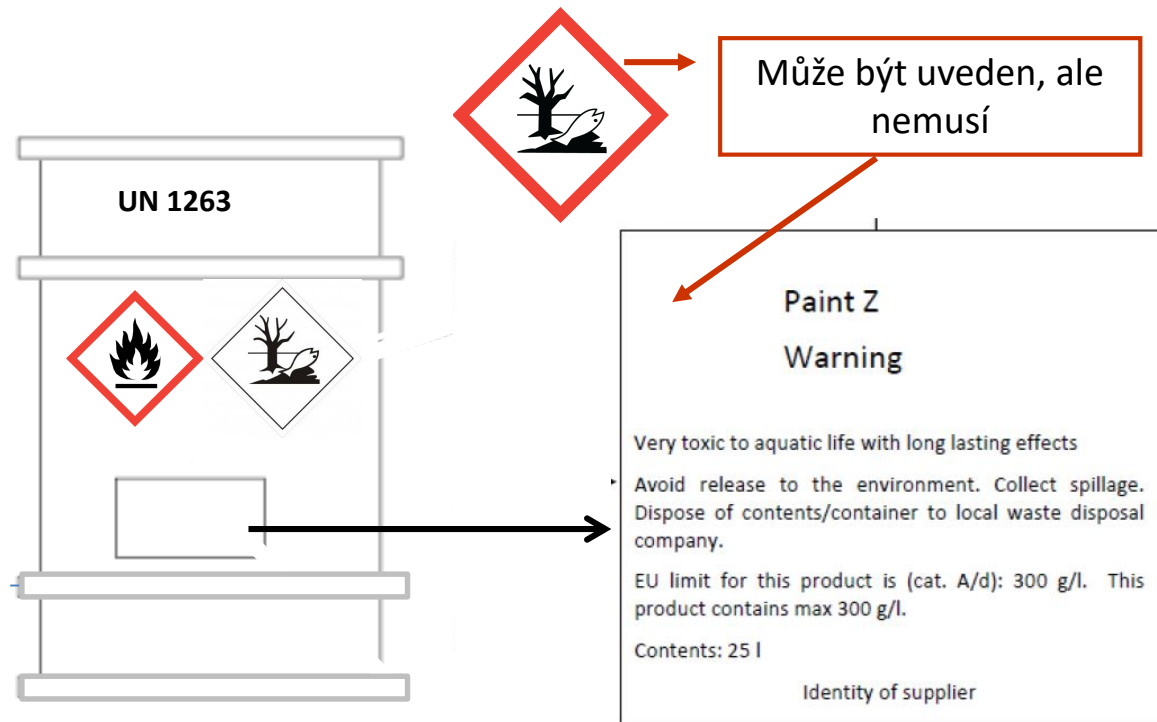
Může být
uveden,
ale nemusí

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))	
Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))	
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Označení ADR

Jeden obal pro přepravu i „chemii“ .

Použita pouze přepravní značka pro nebezpečnost pro vodní prostředí

Označení ADR

Nahrazen symbol CLP

Výstražný symbol nebezpečnosti a signální slovo podle nařízení CLP

Označování pro účely přepravy

Identifikátor výrobku → TOXIFLAM

Identifikace dodavatele →
 Manufactured by
 Company,
 Street,
 Town,
 Code 00000,
 Tel: +353 999 9999

Standardní věty o nebezpečnosti →
 Danger
 Highly flammable liquid and vapour. Toxic in contact with skin. Causes skin irritation. May cause respiratory irritation May cause damage to liver, testis through prolonged or repeated exposure May be fatal if swallowed and enters airways. Very toxic to aquatic life with long lasting effects. May cause drowsiness or dizziness.

Pokyny pro bezpečné zacházení →
 Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. No smoking. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.

Prostor pro další doplňující informace, např. pokyny pro použití →
 IF SWALLOWED: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. Do NOT induce vomiting. Avoid release to the environment. Dispose of contents/container to the municipal collection point..
 Contains [subst. X, subst. Y]

Identifikátory výrobku vztahující se k látkám, které přispívají ke klasifikaci směsi jako akutně toxické, STOT-RE a toxické při vdechnutí

Označení ADR

Označení kusů

Označování podle dalších předpisů

Podle **nařízení 375/2017 Sb.**:

Nádoby používané při práci s chemickými látkami nebo směsmi klasifikovanými jako nebezpečné pro kteroukoli třídu fyzikální nebezpečnosti nebo nebezpečnosti pro zdraví, jakož i nádoby **pro skladování** takových nebezpečných látek nebo směsí musí být označeny příslušným výstražným symbolem nebezpečnosti na viditelném místě.
(pod označení nádoby pro skladování se vejdou skladovací zásobníky, ale i obaly, v kterých je chemie skladována)

Originální obal, ve kterém přichází chemická látka nebo směs do firmy se z pohledu skladování stává obalem skladovacím.

Poznámka:

Nařízení vlády 375/2017 o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů.

Označování podle dalších předpisů

Podle **nařízení 375/2017 Sb.**, dále platí:

Místnosti, uzavřené prostory nebo prostranství, kde jsou skladovány nebo dopravovány nebezpečné látky nebo směsi, musí být označeny vhodnou značkou výstrahy nebo výstražným symbolem nebezpečnosti v souladu s odstavcem 1, **pokud nepostačuje označení umístěné na jednotlivých obalech nebo nádobách**, zejména s ohledem na jeho velikost a zřetelnost.

Ve skladech se tak můžeme setkat s mixem označení podle CLP a podle ADR.

Velikost a zřetelnost označení ?

CLP nestanoví velikost písma, pouze jsou dány velikosti bezpečnostních symbolů.

Označování podle dalších předpisů - AEROSOLY

U **aerosolů** pozor na novelu českého aerosolového nařízení č. **80/2014 Sb.**

Za značení aerosolu je nově **odpovědná osoba uvádějící aerosol na trh** (dříve výrobce nebo dovozce)

Podle CLP bude mít značení

pro kategorii 1

H222 + H229

pro kategorii 2

H223 + H229

pro kategorii 3

H229

(H229 Nádoba je pod tlakem:
při zahřívání se může roztrhnout.)

Jsou předepsány P věty:

P210 Chraňte před teplem, horkými povrchy, jiskrami, otevřeným ohněm a jinými zdroji zapálení.
Zákaz kouření.

P251 Nepochichujte nebo nespalujte ani po použití

P211 Nestříkejte do otevřeného ohně nebo jiných zdrojů zapálení.

P410 Chraňte před slunečním zářením.

P412 Nevystavujte teplotě přesahující 50 °C

P410+P412 Chraňte před slunečním zářením.

Nevystavujte teplotě přesahující 50 °C

Pro spotřebitele:

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.

Pokud je aerosolový rozprašovač spotřebním výrobkem

+ veškeré další pokyny k používání, které spotřebitele upozorní na specifická nebezpečí spojená s výrobkem; je-li k aerosolovému rozprašovači přiložen samostatný návod k použití, musí v něm být takové pokyny k používání uvedeny

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Speciální chemická směs **detergent** – značí a balí se podle nařízení CLP + doplňkové značení podle nařízení o detergentech 648/2004

Označení se liší podle toho, zda je detergent určen pro používání v průmyslu nebo používání veřejností (spotřebitelem)

Pro průmysl nemusí být na obale informace, které jsou vyžadovány pro spotřebitele, pokud jsou předávány pomocí technických listů

Základní klasifikace, balení a značení je dáno požadavky na chemické látky a chemické směsi v souladu s nařízením CLP

Grafický symbol

Signální slovo

H – věty

P - věty

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Dále musí být na obalu, ve kterém jsou **detergenty uváděny na spotřebitelský trh**, čitelně a nesmazatelně uvedeno:

- **název a obchodní název výrobku** (je již uveden podle chemické legislativy)
- název, obchodní název nebo obchodní značka a úplná adresa a telefonní číslo toho, kdo je **odpovědný za uvedení výrobku na trh**

výrobce nebo dovozce

- adresa, případně adresa elektronické pošty, a telefonní číslo, na kterém si lze vyžádat **„veřejný“ datový list**

Stejně informace musí být uvedeny na všech dokumentech, které doprovázejí detergenty přepravované jako volně ložené.

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

- Na obalu detergentů musí být uveden obsah v souladu se specifikacemi stanovenými v příloze VII A. V případě potřeby musí být na obalu uveden též návod k použití a zvláštní bezpečnostní opatření. (odst. 3)
- Na obalu pracích prostředků pro spotřebitele a detergentů určených pro automatické myčky nádobí pro spotřebitele musí být navíc uvedeny informace stanovené v příloze VII oddílu B. (odst. 4)
- V případech, kdy v členském státě existuje vnitrostátní požadavek na označování v národním jazyce nebo jazycích, vyhoví výrobce a distributor tomuto požadavku, pokud jde o informace uvedené v odstavcích 3 a 4. (specifické požadavky podle příloh)

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

- Na obalu detergentů musí být uveden obsah v souladu se specifikacemi stanovenými v **příloze VII A**. V případě potřeby musí být na obalu uveden též návod k použití a zvláštní bezpečnostní opatření.

Vyjmenované typy složek musí být uvedeny na obalu, ale nemusí být uvedeny přesným procentem, ale formou:

méně než 5 %

5% nebo více, ale méně než 15%

15% nebo více, ale méně než 30%

30% a více

Tento zápis se použije pokud detergent obsahuje níže uvedené složky v koncentraci vyšší než 0,2 % hm:

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Vyjmenované typy složek:

fosforečnany,
fosfonáty,
aniontové povrchově aktivní látky,
kationtové povrchově aktivní látky,
amfoterní povrchově aktivní látky,
neiontové povrchově aktivní látky,
bělicí činidla na bázi kyslíku,
bělicí činidla na bázi chloru,
EDTA a její soli,
NTA (nitriltriocetová kyselina) a její soli

fenoly a halogenované fenoly,
paradichlorbenzen,
aromatické uhlovodíky,
alifatické uhlovodíky,
halogenované uhlovodíky,
mýdlo,
zeolity,
polykarboxyláty.

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Bez ohledu na koncentrace musí být na obalu uvedeny

enzymy

desinfekční činidla

opticky zjasňující prostředky

vonné látky

konzervační činidla, musí být uvedena bez ohledu na koncentraci, přičemž se použije pokud možno obecné názvosloví

v koncentracích vyšších než 0,01 % hmot. alergenní vonné látky, které se vyskytují v seznamu v nařízení o kosmetice

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Obrázek ovoce na obalu

Pokud má členský stát předpis zakazující uvedení ovoce na obalu není požadavky na označování detergentů dotčen. (Ovoce na obalu může s potřebitelem uvést v omyl).

V České republice není žádný předpis, který by přímo reguloval zobrazení ovoce na kapalných detergentech, které nejsou nebezpečné.

U nebezpečných kapalných detergentů (nebezpečných podle chemické legislativy) se zákaz vyobrazení ovoce odvozuje z ustanovení že obal nesmí spotřebitele uvést v omyl

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Identifikační údaje na obalu podle chemické legislativy a podle Nařízení o detergentech

Podle chemické legislativy:

Na obalu identifikuje dodavatel

Podle nařízení 648/2004:

Osoba odpovědná
za uvedení na trh

„Uvedení na trh“ - první dodání na trh v Unii. Dovoz na celní území Unie se považuje za uvedení na trh

„Dodáním na trh“ jakékoli dodání k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu Unie.

Definice výrobce

„**výrobce**“ je fyzická nebo právnická osoba **odpovědná za uvedení detergentu nebo povrchově aktivní látky pro detergent na trh;**

za výrobce se považuje zejména producent, dovozce, balírna pracující na vlastní účet nebo každá osoba, která mění vlastnosti detergentu nebo povrchově aktivní látky pro detergent nebo vytváří či pozměňuje jeho označení. **Distributor**, který nemění vlastnosti, označení nebo balení detergentu nebo povrchově aktivní látky pro detergent, se **nepovažuje za výrobce**, ledaže působí jako dovozce

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Doplňující značení na obalu pracích prášků

Na obalech detergentů prodávaných veřejnosti a určené pro použití jako prací prostředky musí být uvedeny tyto informace:

Doporučená množství nebo pokyny pro dávkování vyjádřené :

v mililitrech nebo gramech vhodných pro standardní náplň pračky při použití měkké, středně tvrdé a tvrdé vody a zohlednění jednoho nebo dvou pracích cyklů

Pro detergenty s vysokou účinností počet standardních náplní pračky „běžně znečištěnými“ tkaninami a pro detergenty určené pro jemné tkaniny počet standardních náplní pračky lehce znečištěnými tkaninami, které je možno prát při použití vody střední tvrdosti odpovídající 2,5 milimolů CaCO_3/l ,

Dávkování

Celý štítek

20-60°C

= 50 ml

	soft / medium ¹⁾	75 ml	100 ml
6-8 kg	hard / very hard ²⁾	100 ml	150 ml
	soft / medium ¹⁾	50 ml	75 ml
4-5 kg	hard / very hard ²⁾	75 ml	100 ml
9-10 kg	MAXI +50 ml	25 ml	

10 L

1) Meza, Средна вода / mekká, středně tvrdá voda / pehme, keskmine vesi / meka, srednje tvrda voda / lágy, közepesen kemény víz / minkštas/vidutinio kietumo vanduo / mīksts, vidēji ciets ūdens / woda miękka, średnio miękka / meka, srednje tvrda voda / duritatea apei: scăzută, medie / mehka, srednje trda voda / mīkka, stredne tvrda voda / М'яка, середньої жорсткості вода

2) Тврда, Метко тврда вода / tvrdá, velmi tvrdá voda / kare, väga kare vesi / tvrda, jako tvrda voda / kemény, nagyon kemény víz / kietas/tači kietas vanduo / ciets, ļoti ciets ūdens / woda twarda, bardzo twarda / tvrdá, jako tvrda voda / duritatea apei: ridicată, foarte ridicată / trda, zelo trda voda / tvrdá, velmi tvrda voda / Жорстка, дуже жорстка вода

4,00 L/л

9 000101 308501

24626

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Doplňující značení na obalu pracích prášků

- Doporučená množství nebo pokyny pro dávkování (tvrdost vody, prací cykly)
- Pro detergenty s vysokou účinností (není „šetrný k textilu“) počet standardních náplní pračky (i pro lehce znečištěné jemné tkaniny, střední tvrdost)
- Obsah odměrné nádoby v ml nebo gramech a značky pro dávky

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

„Lékařský“ datový list složek

Název detergentu a jméno výrobce

Všechny přísady se uvedou v sestupném pořadí podle hmotnosti a seznam se rozdělí podle rozpětí % hm.

- 10 % nebo více
- 1 % nebo více, avšak méně než 10 %
- 0.1 % nebo více, avšak méně než 1 %
- méně než 0.1 %

Nečistoty se za složky (přísady) nepovažují.

Parfém, vonná silice nebo barvivo považují za jedinou přísadu a žádná z látek, kterou obsahují, se na seznam neuvádí, s výjimkou alergenních vonných látek

U přísad se uvede obecný chemický název (nebo název IUPAC), CAS a název podle Evropského lékopisu

Označování podle dalších předpisů - DETERGENTY

Veřejný seznam složek

– zveřejněn na internetu – adresa stránek se uvádí na obalu

Název detergentu a jméno výrobce

- Uvedou se všechny přísady, ale bez rozpětí % hm.
 - Čísla CAS se nepožadují
 - názvy složek se uvádějí v názvosloví INCI nebo, pokud není k dispozici, se uvede název podle Evropského lékopisu. Pokud není k dispozici ani jeden z těchto názvů, použije se obecný chemický název nebo název podle IUPAC.
- Jakýkoliv parfém se označí slovem „parfum“ a jakékoliv barvivo slovem „colorant“. Parfém, vonná silice nebo barvivo se považují za jedinou přísadu a žádná z látek, kterou obsahují, se na seznam neuvádí, s výjimkou alergenních vonných látek.

POUZE PRO DETERGENTY URČENÉ SPOTŘEBITELŮM

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nařízení o biocidech – označování

Držitelé povolení zajistí, aby biocidní přípravky byly klasifikovány, baleny a označovány v souladu se schváleným souhrnem vlastností biocidního přípravku (klasifikace je schvalována při povolení přípravku), zejména se standardními větami o nebezpečnosti a pokyny pro bezpečné zacházení (v souladu s nařízením CLP)

Přípravky, které mohou být mylně považovány za potravinu včetně nápojů, nebo krmivo, se navíc balí tak, aby se minimalizovala pravděpodobnost takové záměny. Přípravky, které jsou přístupné široké veřejnosti, obsahují složky, které odrazují od jejich konzumace, a zejména nesmí být lákavé pro děti.

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Držitelé povolení zajistí, aby označení nebylo zavádějící, pokud jde o rizikovost daného přípravku pro zdraví lidí nebo zvířat nebo pro životní prostředí nebo jeho účinnost,

a aby v žádném případě neobsahovalo údaje

„biocidní přípravek s nízkým rizikem“,

„netoxický“,

„neškodný“,

„přírodní“,

„šetrný k životnímu prostředí“,

„šetrný ke zvířatům“ nebo podobné údaje.

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Kromě toho musí být v označení zřetelně a nesmazatelně uvedeny tyto informace:

- a) identita jednotlivých účinných látek a jejich koncentrace v metrických jednotkách;
- b) případné nanomateriály obsažené v přípravku, zvláštní rizika s tím související, a za každým výrazem označujícím nanomateriály výraz "nano" v závorkách;
- c) číslo povolení přidělené biocidnímu přípravku příslušným orgánem nebo Komisí;
- d) jméno (název) a adresa držitele povolení;
- e) typ složení;
- f) použití, pro které je biocidní přípravek povolen;
- g) návod k použití, četnost aplikací a dávkování v metrických jednotkách, vyjádřené způsobem smysluplným a srozumitelným pro uživatele, pro každé použití stanovené v podmínkách povolení;
- h) údaje o pravděpodobných přímých nebo nepřímých nepříznivých vedlejších účincích a pokyny pro první pomoc;

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

- i) věta „Před použitím si přečtete příložené pokyny“, je-li k přípravku přiložen příbalový leták, a případně varování určené zranitelným skupinám;
- j) pokyny pro bezpečné odstraňování biocidního přípravku a jeho obalu, případně včetně zákazu opětovného použití obalu;
- k) číslo nebo označení šarže přípravku a datum použitelnosti za normálních podmínek skladování;
- l) případně časové období potřebné pro biocidní účinek, interval, který se má dodržet mezi aplikacemi biocidního přípravku nebo mezi aplikací a následným použitím ošetřeného produktu, nebo pro následný vstup lidí nebo zvířat do prostor, kde byl biocidní přípravek použit, včetně údajů o dekontaminačních prostředcích a opatřeních a doby nezbytného větrání ošetřených prostor; údaje o přiměřeném čištění zařízení; údaje o preventivních opatřeních během používání a přepravy;
- m) případně kategorie uživatelů, na které je použití biocidního přípravku omezeno;

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

- n) Případně informace o jakémkoliv specifickém nebezpečí pro životní prostředí, zvláště pokud jde o ochranu necílových organismů a zabránění znečištění vody;
- o) u biocidních přípravků obsahujících mikroorganismy požadavky na označování podle směrnice 2000/54/ES.

Odchylně od prvního pododstavce mohou být informace vyjmenované v písm. e), g), h), i), k), l) a n) uvedeny na obalech nebo v příbalovém letáku, který je součástí obalu, je-li to nezbytné vzhledem k velikosti a funkci biocidního přípravku.

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Členské státy mohou požadovat:

- a) poskytnutí modelů nebo návrhů balení, označení nebo příbalových informací;
- b) aby biocidní přípravky dodávané na trh na jejich území byly označeny v jejich úředním jazyce nebo úředních jazycích

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Dle nařízení CLP + podle nařízení o biocidech:

- Název a koncentrace každé účinné látky v metrických jednotkách
- Číslo pod kterým bylo vydáno polení
- Forma přípravku (granulát, smáčitelný prášek, popraš...)
- Účel použití
- Návod k použití a dávkování v metrických jednotkách pro každé použití
- Pravděpodobné přímé a nepřímé nepříznivé vedlejší účinky
- Pokyny pro první pomoc
- Větu „Před použitím čtěte přiložené pokyny“
- Pokyny pro bezpečné zneškodňování obalů
- Číslo nebo označení šarže přípravku
- Údaj o době skladovatelnosti
- Časové období potřebné pro biocidní účinek

Tyto údaje nejsou povinným doplňkovým značením na chemickou část etikety podle CLP

Nebezpečným odpadem je odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností.

Ostatním odpadem je odpad bez nebezpečných vlastností.

Nebezpečné vlastnosti odpadů jsou uvedeny v přímo použitelném nařízení EK 1357/2014

Jaké grafické symboly budou k nebezpečnostem použity stanovuje jednoznačně vyhláška 83/2016 Sb.,

Vyhláška nově vymezuje doplňující kritéria pro HP 9 Infekční HP 14 Ekotoxický a HP 15, které nejsou dostatečně upravena nařízením.

Ze zákona:

§ 13 Balení a označování nebezpečných odpadů

- § 13 odst. 1 Balení se řídí **přiměřeně** zvláštními předpisy (CLP a ADR)

§ 13 odst. 2

Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečnými odpady, jsou povinni zajistit, aby nebezpečné odpady byly označeny písemně způsobem a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a grafickým symbolem podle CLP, v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.

Nebezpečný odpad s nebezpečnou vlastností HP 9 Infekční se označuje grafickým symbolem stanoveným prováděcím právním předpisem.

Označení odpadů

Prostředky a místa pro soustředování nebezpečných odpadů

(shromažďování, sběr, sklady, obaly, jímky a nádrže) se označují písemně

- **názvem odpadu,**
- jeho **katalogovým číslem**

Název odpadu a jeho *katalogové číslo* musí být při běžném nakládání viditelné pro osobu nakládající s nebezpečnými odpady, a mohou být součástí štítku. Pokud jsou název odpadu a jeho katalogové číslo součástí štítku, musí být uvedeny stejnou velikostí písma jako nápis "nebezpečný odpad". Část štítku s názvem odpadu a jeho katalogovým číslem se **nezapočítává do minimálních rozměrů štítku.**

Označení odpadů

- **kódem a názvem nebezpečné vlastnosti,**

Označení *kódem a názvem nebezpečné vlastnosti, nápisem "nebezpečný odpad"* a výstražným **grafickým symbolem** se uvádí na označovacím štítku, který je umístěn tak, aby byl při běžném nakládání viditelný pro osobu nakládající s nebezpečnými odpady

- **nápisem „nebezpečný odpad“** a
 - **výstražným grafickým symbolem CLP.**
- Shromažďovací prostředek může být ještě **popřípadě** označen jménem a příjmením osoby odpovědné za obsluhu a údržbu shromažďovacího prostředku.

Označení odpadů

- V případě, že odpad vykazuje současně více nebezpečných vlastností je prostředek a místo pro soustředování nebezpečných odpadů označeno štítkem se dvěma nebo více grafickými symboly všech těchto nebezpečných vlastností.
- Grafické symboly mají černý znak na bílém podkladu s *červeným rámečkem*, který je dostatečně široký, aby byl jasně viditelný.
- Nově jsou také stanoveny *nejmenší možné rozměry označení* nebezpečných odpadů (štítků).

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

Pořadové číslo	Grafický symbol	Nebezpečná vlastnost
1		HP 1 Výbušné

2		HP 2 Oxidující
---	--	----------------

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

3		HP 3 Hořlavé
---	---	--------------

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

4		HP 4 Dráždivé ^{a)} HP 8 Žíravé
---	---	--

Vysvětlivky k tabulce:

a) Pro nebezpečné odpady obsahující látky (nebo směsi) klasifikované jedním z následujících kódů tříd a kategorií nebezpečnosti a kódů standardních vět o nebezpečnosti: žíravost pro kůži Skin corr. 1A, (H314 Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí) a na poškození očí Eye dam. 1, (H318 Způsobuje vážné poškození očí).

b) Pro nebezpečné odpady obsahující látky (nebo směsi) klasifikované jedním z následujících kódů tříd a kategorií nebezpečnosti a kódů standardních vět o nebezpečnosti: dráždivost pro kůži Skin irrit. 2 (H315 Dráždí kůži) a na podráždění očí Eye irrit. 2 (H319 Způsobuje vážné podráždění očí).

V případě, že odpad obsahuje nebo je podezření, že odpad obsahuje nebezpečné látky nebo směsi uvedené v písmeni a) i v písmeni b), pak se použije grafický symbol uvedený pod písmenem a).

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

5		HP 4 Dráždivé ^{b)} HP 15 Následně nebezpečný
---	---	--

^{b)} Pro nebezpečné odpady obsahující látky (nebo směsi) klasifikované jedním z následujících kódů tříd a kategorií nebezpečnosti a kódů standardních vět o nebezpečnosti: dráždivost pro kůži Skin irrit. 2 (H315 Dráždí kůži) a na podráždění očí Eye irrit. 2 (H319 Způsobuje vážné podráždění očí).

V případě, že odpad obsahuje nebo je podezření, že odpad obsahuje nebezpečné látky nebo směsi uvedené v písmeni a) i v písmeni b), pak se použije grafický symbol uvedený pod písmenem a).

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

6		HP 6 Akutní toxicita HP 12 Uvolňování akutně toxického plynu
---	---	---

7		HP 5 Toxicita pro specifické cílové orgány/Toxicita při vdechnutí HP 7 Karcinogenní HP 10 Toxické pro reprodukci HP 11 Mutagenní HP 13 Senzibilizující
---	---	--

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

8		HP 9 Infekční
---	---	---------------

9		HP 14 Ekotoxický
---	--	------------------

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Nové označení odpadů dle požadavků nařízení a vyhlášky podle CLP

10	Grafický symbol se doplní podle projevující se nebezpečné vlastnosti, kterou v době vzniku neměl	HP 15 Odpad schopný vykazovat při nakládání s ním některou z výše uvedených nebezpečných vlastností, kterou v době vzniku neměl ^{c)} Na štítku se uvede název nebezpečné vlastnosti následovně: Následně nebezpečný
----	--	--

^{c)} V případě, že odpad nebude vykazovat při nakládání s ním některou z výše uvedených nebezpečných vlastností, kterou v době vzniku neměl, ale bude uvolňovat do vodního výluhu škodliviny v množstvích překračujících hodnoty limitních koncentrací ve výluhu stanovených v tabulce č. 2 přílohy č. 1 k vyhlášce o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, nebo pokud obsahuje látku, které je možné přiřadit alespoň jednu vlastnost ze standardních vět o nebezpečnosti nebo doplňkových informací o nebezpečnosti uvedených v tabulce č. 9 v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů²⁰⁾, přiřazuje se mu grafický symbol pod pořadovým číslem 5 a název nebezpečné vlastnosti „Následně nebezpečný“.

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Velikost štítků

Velikost obalu (l)	Nejmenší rozměr štítku (mm)	Rozměry každého z výstražných symbolů (v milimetrech)
menší nebo rovno 3	pokud možno alespoň 52 × 74	větší než 10 x 10 pokud možno alespoň 16 x 16
větší než 3 a menší nebo rovno 50	alespoň 74 × 105	alespoň 23 x 23
větší než 50 a menší nebo rovno 500	alespoň 105 x 148	alespoň 32 x 32
větší než 500	alespoň 148 x 210	alespoň 46 x 46

Označování podle dalších předpisů - BIOCIDY

Příklad etikety

Nebezpečný odpad 150110

Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné

HP 4 Dráždivé - dráždivé pro kůži a pro oči, HP 5 Toxicita pro specifické cílové orgány, Toxicita při vdechnutí, HP 6 Akutní toxicita, HP 14 Ekotoxický

Odpovědná osoba za shromažďovací prostředek: Václav Novák, mistr

Nebezpečný odpad 150110

Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné

HP 4 Dráždivé - dráždivé pro kůži a pro oči, HP 5 Toxicita pro specifické cílové orgány, Toxicita při vdechnutí, HP 6 Akutní toxicita, HP 14 Ekotoxický

Odpovědná osoba za shromažďovací prostředek: Václav Novák, mistr